

Izjaja vsak dan razen nedelj in praznikov. Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 2037 S. Lawdala av. Office of publication: 2037 So. Lawdala av. Telephone: Lawdala 4635.

LETO—YEAR XII

Cons. Lists Entered as second-class matter January 21, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 22. oktobra (Oct. 22) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly.

STEV.—NUMBER 249.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Jeklarski stavkarji so vztrajni; časnikaškim šmokavzarjem pohaja gradivo.

Kompanijski vohuni se najdejo poslušnih ušes pri štrajkarjih. V Pennsylvaniji se množe starkarske vrste. Delavci v neodvisnih jeklarnah so se pridružili stavki.

"Položaj je dober," pravi delavski tajnik.

South, Chicago, Ill. — Leo M. Rogan, tajnik stavkovnega odbora, je izjavil večeraj, da je položaj v South Chicagu dober. Neka kompanija je poslala agente k voditeljem jeklarske unije s prošnjo, da naj pošljejo manjše število izkušenih delavcev na delo. Uni-ja je naravno pokazala vrata kompanijskim agentom. Vsa prošnja, ki jih dajejo jeklarski magnatje, so navadna propaganda laži.

Mati Jones, znana sivolasa delavska agitatorica, ki je stara 89 let, a je še vedno aktivna v boju za delavske pravice, pride danes v čikaško okrožje. Govorila bo na stavkarskih shodih v South Chicagu, Garyju, Hammond, Waukeganu in Jolietu.

Prodajalnice za štrajkarje v pittsburiškem okrožju.

Pittsburgh, Pa. — Jeklarsko-železarska organizacija ustanovi takozvane komisarjatske prodajalnice v vsem pittsburiškem okrožju. Robert McKitchin, predsednik "Central States Cooperative Society," je bil večeraj v Pittsburghu in spregovoril na vse potrebno za otvoritev prodajalnic.

Šmokavzarjem primanjkuje gradivo.

Gary, Ind. — V mestu je vse mirno. Stavkarji šatajo po hodnikih, prihajajo na glavni stan in odhajajo. Stavkovne straže nimajo skoraj nobenega posla, ker med stavkarji ni uskokov. Življenje v mestu dobiva svoje normalno lice, ker je minila tista mrzličnost, ki se pojavlja povsod v prvih tednih stavke. Tujece, ki pride v mesto, bi niti ne opazili, da je klarne počivajo in da se vršil velika stavka, ako bi ne videl vojakov, ki mirno vrše svojo službo.

Velebizišnje šmokavzarje ta mir silno jezi, ker zastoj namakajo svoja peresa v črnilu, da bi poročali kaj senzacionalnega. V tem svojem obupu zmaže skupaj najbolj smešna poročila, v katere vpletajo dogodke, ki nimajo stika s stavko. Neki šmokavzar je sporočil, da so v nekem hotelu aretirali 18-letnega dekleta iz Texasa, ki so jo importirali v Gary radi vojakov. Vest je tako zasukan, da lahko nevedni čitatelj sumi, da so importirali stavkarji dekleta.

Neki drugi šmokavzar modruje, da stavka je omejena, če ni zlomljena. Ali v stavki je vseeno življenje. Kar šmokavzar pripoveduje v prvem stavku, pobija v drugem.

Kaj je resnice na stavki? Stavkarji so vztrajni in jeklarski trust se krčevito trudi, da dobi stavkokaže, pa jih dobiti ne more. Posrečilo se je trustovcem, da so dobili nekaj zamorskih stavkokazev, ki niso za delo v jeklarni. Jeklarski magnatje se zavedajo tega dejstva in si mislijo, da so zamorski stavkokazi dobri za paljenje premo-ga, da se vsaj iz dimnikov privlači nekaj dima in se tako napravljajo na umeten način na javnost, da je jeklarne obratujejo. Kadar bo stavka končana, bodo pa te temupolne stavkokaze odslavili.

Časnikaškimi šmokavzarjem je to dejstvo znano, ali nalog imajo, da morajo pisati tako, da se vračajo stavkarji na delo. Ker je pa težko resnice zavijati, zmešajo največja protislovja v eno poročilo, ki nima ne repa ne glave.

Na tukajšnji glavni stan prihajajo stavkarji ves dan in v dvo-rani diskutirajo o stavkovnem položaju. Delavci so prepričani, da

zmagajo, odkar so izvedeli, da jih bo podpiralo vse ameriško strokovno organizirano delavstvo. Prava samozavest jim sveti iz oči, kadar govorijo o bojnih metodah jeklarskega trusta in ogačnosti in trmoglavosti trustovskega načelnika. Med stavkarji ni omahljivcev, ampak to so prepričani ljudje, da mora biti enkrat konec avtokraciji jeklarskega trusta, ki smatra delavca za navadno kolo v svojem industrijskem obratu.

Trustovski špijoni si zamaže brzoje jezike.

Joliet, Ill. (Izvirno poštno poročilo). — Obrat v žičarni American Steel and Wire kompanije stoji od 22. septembra dozdej. V pondeljek zjutraj je kompanija dobila nekaj mehkiških in zamorskih stavkokazev, ki pa seveda ne morejo vršiti pravega dela. Te stavkokaze so najeli, da strašijo z njimi stavkarje, češ, če ne boste vi delali, bodo pa garali temupolni stavkokazi.

Stavkarji poznajo dobro ta kompanijski "trik," zato se prav nič ne vznemirjajo radi temupolnih stavkokazev.

Takaj živi tudi nekaj kompanijskih petolinikov in podzornikov, ki hodijo od hiše do hiše in nagovarjajo delavce, naj se vrnejo na delo. Ti ljudje se pulijo za prijazen smehljaj kompanijskih gospodov in pričakujejo za svoje izdajalsko delo veliko nagrado. V resnici jih pa čaka špijonska nagrada. V vojni je tudi špijon do brodelo, ali ko je vojna končana, ga prezirajo celo tisti, katerim je služil. Tako je tudi v stavki. Po končani stavki se bodo jeklarski magnatje toliko brigali za te vohune, ki jim zdaj zvesto služijo, kot za lanski sneg.

Štrajkarji prejemaajo informacije o stavkovnem položaju na glavnem stavkovnem stanu. Tam imajo zaupnike, ki vsakemu stavkarju razložijo v materinskem jeziku, kakšen je položaj. Nepotrebno je torej iskati informacije in posajmija pri ljudeh, ki lažijo po hišah z edinim namenom, da škodijo stavkarjem.

Izgrediv od strani stavkarjev dozdej ni bilo. V zadnjem tednu so stavkarji naleteli na štiri stavkokaze na vozu ulične železnice. Ko so jih stavkarji opozorili na njih delo, so se stavkokazi vrnili domov in izjavili, da jih nihče ne bo videl več na takem potu.

Nekdo je tudi streljal na avtomobil, v katerem so peljali stavkokaže. Zadet ni bil nihče, prebit je bil gumijasti obroč. Streljali so z avtomobila in proti avtomobilu in ker ni bil nihče zadet, sodijo stavkarji, da so streljanje vprizorili kompanijski najemniki, da očrni-jo stavkarje. In res so bili aretirani trije stavkarji. Joe Pire je bil postavljen pod \$500 poročstva in obojen na en dolar denarne glo-be. Nekdo je bil aretiran, ki je nabiral gobe. Zanj je bilo določeno poročstvo na \$2.000. Tretji je bil na svojem domu, ko so prišli ponj in ga odpeljali, dasiravno ni vedel, zakaj je bil aretiran. Ko so ga pripeljali na policijsko postajo, so mu pomerili sukno in izjavili, da imajo pravega. Ali rojak Milan Batersič ima tri priče, da je bil ob času streljanja oddaljen najmanj pol ure hoda od mesta, na katerem so streljali. — (Poročevalce.)

V pittsburiškem okraju ni spremembe v stavkovnem položaju.

Pittsburgh, Pa. — Jeklarski delavci vztrajajo v tukajšnjem okraju z železno voljo v stavki, dasi-ravno se kompanijski podpreniki poskušajo vsakovrstnih sredstev,

da jih zvočijo nazaj pod starimi pogoji v jeklarne in železarne.

Dozdej niso imela taka sredstva še nobenega vpliva na stavkarje. Število stavkarjev se je pomnožilo, kompanije pa skušajo to vrzel zamašiti s temupolnimi stavkokazi, kar se jim pa dozdej še ni posrečilo.

Delavske strokovne organizacije, organizirane v Centralni delavski uniji, so sklenile, da bodo stavkarje podpirale moralno in materialno. Tako so se izrazile tudi železničarske bratovščine.

James Maurer, predsednik Državne delavske federacije v Pennsylvaniji, je sklicel izredno konvencijo federacije. Dejal je, da ne bo odnehal preje, dokler ne bo vpostavljen zopet svoboda govora in zborovanja.

V New Castlu je stavkovni položaj za eto odstotkov boljji, kot je bil pred enim tednom. Kompanije so najele na stotine najemnikov in profesionalnih pretepačev. K tej armadi je treba prište-ti še številne deputije. Prve tri dni stavke je bila ustreljena neka ženska, neki delavec pa obstreljen. Pometali so na stotine delavskih žen in delavcev v zapor, ki niso izvršili najmanjšega kaznjivega dejanja, a vseeno so določili za vsako aretirano osebo \$1.500 poročstva. Specialni deputiji so pretepli delavce na ulicah in streljali na dvoriščih in v hiše. Aretirali so delavce, ki so sedeli pred hišo in jih odgnali v zapor.

Položaj je bil tak, da je predsedal celo zapovedniku državne policije in je državna policija, aretirala nekaj tet specialnih deputijev radi nepostavnih činov. Navzlic temu preganjanju, ki se je vršilo v interesu jeklarskih podjetnikov, so stavkarji vztrajali in danes so stavkarji moralno močnejši, kot ob izbruhu stavke. Vpraj ta bestialna preganjanja so prepričala delavce, kaj jih čaka, če se vrnejo pod starimi pogoji v tovarne.

V Cantonu, O., je kompanija sredi minolega tedna storila vse, kar je bilo v njeni moči, da zva-bit stavkarje pod starimi pogoji na delo. Stavkarji niso poslušali sil-renskih glasov in jeklarna je ostala zaprta na žalost jeklarskih magnatov, ki so se sanjali, da bodo njih prazne obljube imele uspeh.

V Wheelingu, W. Va., je zastavkalo šestnajst sto delavcev v neodvisnih jeklarnah. V tem distriktu zdaj stavka 20.000 delavcev.

Kompanijska zvišanja je žalostno končala za kompanijo.

Laughlin, W. Va. — V tovarni American Sheet and Plate kompanije je zastavkalo 1.600 delavcev. Kompanija je najela dvorano in sklicela shod za delavce, ki jih najbolj potrebuje v obratu. Večina delavcev je vohala nastavljen past in je izostala od shoda. Na shod je prišlo le devetnajst delavcev, ki so pa takoj zapustili dvorano, ko so izvedeli, kdo je sklicel shod.

Tukajšnji stavkarji so zelo preudarni možje in ne sedejo kar tje-vendan na tako nerodno nastavl-jene limanice. Policija nima prav nobenega dela s stavkarji, ker se obnašajo mirno, zavedajoč se, da se v tovarni ne bo sukalo kolese, dokler se ne vrnejo na delo, in ostanejo doma.

VOLITVE V ONTARIJU.

Toronto, Ont. — Izid volilnega boja še ni popolnoma znano. Izvoljenih je dozdej le devet in šestdeset poslancev, od katerih jih odpade na konzervativce 18, na liberalce 19, na združene farmarje 20, na delavce 7, vojaki in neodvisni so izvolili vsak po enega poslance.

Izd glasovanja o prohibiciji je tudi ni znano, ker so izostala poročila še iz mnogo volilnih okrajev.

GARY NE ODNEHA OD SVOJEGA STALIŠČA.

IZJAVIL JE, DA NE PRIZNA STROKOVNE ORGANIZACIJE.

On razume kolektivno pogajanje po svoje.

Washington, D. C. — Elbert H. Gary, predsednik United States Steel korporacije, je obvestil mr. Lusa, tajnika za notranje zadeve in predsednika industrijske konference, in Frank Morrisona, tajnika Ameriške delavske federacije, da ne odneha od svoje zahteve po odprti delavnici. V podjetniških krogih govore, da se Garyjeve besede razumejo tako, da se boji, da se delavskim strokovnim organizacijam dovolijo kakšne nadaljnjše koncesije.

Nekateri delavski voditelji so komentirali Garyjevo izjavo in menijo, da bi preje verjeli, da bo voda tekla v navkreber, kakor da Gary odneha od svojega stališča. Dokler bo Gary imel najmanjšo oporo, bo nasprotoval kolektivnemu pogajanju, ker zavzema stališče, da v tovarni nima nihče drugi govoriti kot podjetnik. Po mnenju delavskih voditeljev pripada Gary tistim podjetnikom, ki jih je mr. Baruch označil, da živijo tisoč let za duhom časa.

Gary je pripravil še posebno izjavo, v kateri pove, kako razume on kolektivno pogajanje. Njega je imenoval predsednik zastopnikov v javnostni skupini. Poslušal je skozi deset dni razprave na konferenci, nakar je šel v New York. Tam je najbrž konferiral z drugimi jeklarskimi podjetniki. Svojega sedanjega izjavo je prva, ki jo je podal o kolektivnem pogajanju.

Ko je prišla pondeljškova seja, ni bila navzoča podjetniška skupina. Vsa znamenja govore, da pride težko do sporazuma o kolektivnem pogajanju. John Spargo, socialist in zastopnik v javnostni skupini, bo najbrž predlagal, če ne pride do sporazuma, da se zasedanje konference začasno odloži na kasnejši čas in da se pooblasti odbor petnajstih, da izdelata splošen program za delo.

V soboto je bil že dosežen nekakšen sporazum saj v načelu, ali kakor sedaj stvari stoji, se je vse razbilo.

Podjetniki vztrajajo pri oseb-nem pogajanju in nočejo nič slišati o pogajanju z delavskimi zastopniki, ki jih izvolijo delavci. Oni zahtevajo, da se doda določba, po kateri ima podjetnik pravico se pogajati s posameznimi delavci. Delavski zastopniki so seveda odklonili tako določbo, ker bi se na-njo skliceval vsak podjetnik, ki je nasprotnik delavske strokovne organizacije. Ker podjetniki vztrajajo pri svoji zahtevi, ne more konference z delom naprej.

Washington, 21. okt. — Predsednik Wilson je večeraj v postelji diktiral pismo Laneju, tajniku notranjih zadev in predsedniku industrijske konference, proseč ga, naj skrbi, da se industrijska konference ne bo razdrla, temveč naj zboruje dokler se ne najde kakšna pot za izravnanje velikih industrijskih sporov. Predsednik je dnevno obveščal po svojih zdravniških o poteku konference, kakor tudi o drugih važnih dogodkih.

Podjetniška skupina, ki je zborovala vso zadnjo noč do dveh sntraj, je sklenila, da ne sprejme resolucije za kolektivno pogajanje, z drugimi besedami, da podjetniki ne priznajo pogajanja z zastopniki delavcev. Javnostna skupina je danes predložila novo resolucijo, ki vsebuje nekaj besed iz delavskega čarterja v ustavi lige narodov. Dotični čarter se glasi, da smejo delavci "voliti svojimi zastopnikom kogar h-jo." Predlagatelji resolucije pravijo, da je ustava lige narodov zdaj svetovni zakon in dognati je treba, da li se bodo ameriški kapitalisti držali tega zakona.

"PADEC PETROGRADA" JE PRINESEL MILJONE PROFITA.

KAJ SE GODI V SIBIRIJI.

Vesti so bile zlagane zato, da so lahko pognali ceno ruskim bondom navzgor.

London, 21. okt. — Brezlična brzojavka iz Moskve poroča, da so sovjetske čete reokupirale Orel na južni fronti. V okolišju Voroneža je bila poražena Denikinova armada, obstoječa iz devetnajstih polkov. Judeničeve čete so bile ustavišnje na črti ob železnici Petrograd-Luga-Pakov in dalje ne morejo. Kolčakove čete so bile poražene z velikimi izgubami v Sibiriji blizu Kurgana.

Washington, 21. okt. — Kongresnik Mason, republikanec iz Illinoisa, je večeraj predložil resolucijo v poslanski zbornici, v kateri zahteva, da naj državni departament informira kongres, kaj pomenijo vesti o padcu Petrograda in koliko je rosnič na vseh teh poročilih. Mason pravi v resoluciji, da vsa znamenja kažejo, da so gotove finančne sile uspešno poplavlje svet z vestmi o "padcu Petrograda" in o "velikih porazih" boljševikov z namenom, da omogočijo gotovim interesom pognati navzgor ceno propadajočim ruskim bondom in rubljam.

Pariz, 21. okt. — Vesti o "velikih zmagah" in "okupaciji Petrograda" so prinisale milijona dobičkah finančnim spekulantom na evropskih borzah sednje dni. Ruski državni bondi, ki so bili urvi že par let, so naskrat odveli in beževši so šel alpe profite. Dasiravno niso dobro informirani krogi verjeli v dotične vesti, je bila javnost nekaj dni popolnoma zverjena, da je Petrograd res padel; to je pomagalo spekulantom. Welki ruski, švedski banir Rubenstein je naredil milijone na borzi v Stockholmu, ko je bila razmešana vest, da je Petrograd "padel". Ruski rubelj je "letel navzgor" ves čas od zadnjega četrtka odkar so se pojavile dotične zlagane vesti.

London, 21. okt. — Sinočne brzojavke iz Helsingforsu so pričele dementirati prejšnje vesti o padcu Kronštata in Petrograda. Vse dotične vesti so bile neresnične. Boljševiki še vedno vladajo v Petrogradu in Kronštatu. Večeraj so sovražni letalci metali bombe na Kronštad, toda brambovei so jih odpodili. Trdnjava je pravkar dobila svežo zalogo živil in streljiva.

Brezlična poročila iz Moskve vztrajajo, da so sovjetske čete reokupirale Gačino in odbile vse vpade Judeničeve kavalarije. Trokij je izjavil, da usoda Petrograda se bo odločila v Gdovu, kjer se nahaja sovjetska armada 20.000 mož. Sovjetska bujna črta so razteza čez glavne postojanke Struga, Bijelaja in Pakov.

London, 21. okt. — Borzijske vesti o "svežih porazih" sovjetskih čet, ki so prišle danes, se sumirajo takole: General Judenič je še vedno osem milj od Petrograda (še vedno!). Boljševiška protiofenziva na severozapadni fronti je bila zdrobljena in Gačino je reokupirano. (Uboga Gačino!...) Kozaki so premagali vso 14. divizijo rdeče armade zapadno od Dnjepra in ujeli 5000 mož; južno-zapadno od Orla je Denikin uničil 10.000 mož sovjetske armade. (Ako se seštejejo vsi "tisoči", ki jih je vjel Denikin v zadnjih dveh tednih, tedaj logično nima sovjetska armada niti enega moža več!) Kijev je bil reokupiran, toda boljševiki se še drže v predmet-jih v Petrogradu je slišati velikanske eksplozije. (Še večje eksplozije so pa bile v glavi tistega, ki jih je slišal!)

Washington, 21. okt. — Državni departament je prejel informacijo, da je ustavljen Kolčakov list "Golos Primora" v Vladivostoku, ki je na najnižkotnejši način napadal in zramotil ameriške vojake

ENTENTA NE BO ČAKALA NA AMERIŠKI SENAT

AMERIŠKE ČETE NE POJDEJO V SLEIJO, DOKLER NE BO POGODBA RATIFI CIRANA.

Mir z Nemčijo bo oficijelno razglašen kmalu in liga narodov zaposluje.

Pariz, 21. okt. — Zavezniki ne bodo čakali na ratificiranje pogodbe v ameriškem senatu. Vrhovni svet mirovne konference je večeraj razpravljal o šim hitrejši formalni razglasitvi miru z Nemčijo in določitvi dneva, ko stopi mirovna pogodba v veljavo. Pozitivnega zaključka ni bilo. Svet se bo posvetoval v četrtek in pričakuje se, da bo dan oficijelne-ga miru določen enkrat za prihodnji teden.

Vrhovni svet je tudi sestavil formalno avbilo za prvo zborovanje izvrševalnega sveta lige narodov. Zborovanje bo sklicano pe predsedniku Wilsonu, kakor hitro bo določen datum.

Washington, 21. okt. — Vojni tajnik Baker je izjavil večeraj, da ameriške čete ne pojdejo v Sleijo niti nikamor drugam, kjer se ima vršiti plebiscit, kot je določeno v mirovni pogodbi, dokler senat ne ratificira pogodbe z Nemčijo.

KONEC BRITISKE MONARHIJE V ŠESTIH Mesečin?

New York. — Polkovnik Arthur Lynch, bivši poslanec irske nacionalne stranke v angleškem parlamentu, ki je prišel te dni v Ameriko, je dejal, da val republikanizma prepravlja Anglijo in po njegovem mnenju bo ne samo Iraka, temveč Anglija, Kanada, Avstralija in vse ostale britske kolonije republika. To se morda zgodi v prihodnjih šestih mesecih. Lynch je mnenja, da Iraka sama ne more biti republika, dokler ne pade monarhija po vsej Veliki Britaniji.

ITALJANSKI POSLANIK NAGLO UMRL.

Washington, D. C. — Grof V. Macehi di Cellere, italjanski poslanik v Združenih državah, je v pondeljek naglo umrl, ko je bil operiran na črevih. Cellere je bil poslanik v Washingtonu od leta 1914 in Wilsona je spremljal na mirovni konferenci v Parizu. Truplo odpeljejo v Italijo na ameriški bojni ladji.

VREME.

Chicago in okolice: V četrtek oblačno in nestalno. Gorkeje. Južni in južnozpadni vetrovi.

v Sibiriji. List je med drugim obdoližil Američane, da napadajo ženske in pozival je žene, da se združijo proti "svojemu največjemu sovražniku".

Peking, 19. okt. — Čehoslovaške čete v Sibiriji se pripravljajo na odhod domov. Čehoslovaki, ki so bili v začetku največja in edina opora Kolčaku, da se je lahko povselp do diktatorstva, so danes v velikem konfliktu s Kolčakom. Jeza Čehoslovakov je priklpela do vrhuna, ko so izvedeli, da je Kolčak zagrozil z aretacijo čehoslovaškemu generalu Gajdi, katerega je obtožil, da je organiziral proti njemu protirevolucije. V Omsku se nahaja okrog 4000 Čehoslovakov, ki ščitijo zavezniške zastopnike. Ko so slišali, da Kolčak grozi generalu Gajdi, so oni tako zagrozili Kolčaku, da zapro njega in njegovo bando, ki se imenuje "svetovska vlada".

Kolčak je seveda odnehal od svoje groznje, toda dejstvo, da Čehoslovaki odidejo iz Sibirije, postavlja Kolčaka v novo nevarnost. Ruski revolucionarji v Sibiriji, ki so imeli v Čehih svojega najmočnejšega nasprotnika, bodo z lahkoto zasedli sibirsko železnico in izolirali Kolčaka od zapada in vzhoda.

DOPISI.

SLOVENCI IZ CHICAGA IN OKOLICE NA SHOD V NEDELJO POPOLDNE!

V nedeljo pogodno se vrši v Plzen Avditoriju, vogal Blue Island in Oscenajsta cesta, veliki ljudski shod, ki ga je sklical Allied Iron and Steel Workers Council of Gary and Vicinity (Združeni svet železarskih in jeklarskih delavcev za Gary in okolice).

Na dnevnem redu je točka: Stavkovni položaj štrajkarjev v jeklarski industriji v čikaškem kraju.

Govorniki nastopijo v slovenskem, hrvaškem in češkem jeziku. Začetek točno ob dveh popoldne.

Slovenski delavci v Chicagii! Med jeklarskimi podjetniki in delavci se bje bitka za princip; ali imajo jeklarski in železarski delavci pravico do organizacije in kolektivnega pogajanja? To vprašanje se tiče vseh delavcev organiziranih in neorganiziranih. Če bodo jeklarski delavci poraženi v tem boju in bo zmagoal avtokratično načelo Garyja, da nima v tovarni nihče drugi pravice govoriti kot podjetnik, tedaj so bitko izgubili vsi delavci. Če zmagoje jeklarski delavci, bodo sadove te zmage uživali vsi delavci.

Pridite na shod vsi delavci brez razlike na versko in politično prepričanje, kajti delavska vprašanja gredo mar vsem delavcem brez razlike na versko in politično prepričanje.

Vsi na krov! Nobeden slovenski delavec naj ne izostane od tega shoda!

Allied Iron and Steel Workers Council of Gary and Vicinity.

Barberton, O. — Nečista poročila in dopisi nas spominjajo na velikanski industrijski boj, v katerem je prizadeto tudi veliko število Slovencev in Jugoslovancev. Vsi dopisniki vzpodbujajo stavkarje, da naj bodo mirni in vztrajni, ker le na ta način se lahko pride do pravice, do katerih je upravičen delavec. Kajti sila ni nikjer na mestu.

V tukajšnji naselbini sedaj se ni nobene stavke. Delavstvo ni bilo ter mirno prenaša nezno breme sedanje druginje, katera pa še vedno bolj narašča z vsakim dnem. Val upamo na boljše čase.

V tukajšnji naselbini je sedaj vse nekako mirno, odkar so zaprti salune. Nikakega napredka (t) se ne vidi nikjer. Dokler so bili saluni odprti, se je vsaj debiliziralo in ukrepalo pri hrib, sedaj je pa vse tiho. Menda je zaspala tudi tukajšnja krajevna organizacija J.R.Z. Rojaki, kje ste, ki ste prej tako delovali in agitirali? Naj ste menda še v tukajšnji naselbini in se še niste preselili? Vzbudite se!

Ustanovilo se je tudi društvo "Slovenski delavski dom" in prodajni je bilo še precejšnje število delnic. Marsikateri rojak jih je pa sedaj že vrnil. Tukajšnje slovensko samostojno podporno društvo "Domovina" je sgradiilo krasno dvorano, ki je moderno opremljena in odgovarja vsem zahtevam. Slavnostna otvoritev se je vršila 27. septembra t. l. Glavni govornik je bil rojak Frank Kerže iz Chicage, Ill., ki je v kratkem a jedernatem govoru pojasnil pomen skupne stavke. Njegov govor je napravil dober utis na vse navzoče, ki so mu burno pluskali.

Prva veselica v prid te dvorane se vrši 25. oktobra t. l. Društvo namreč priredi plesno veselico v zvezi z vinsko trgovijo in upamo, da se bo udeležil te veselice sleherni rojak iz te naselbine in bližnje okolice.

Bakrat pozneje priredi omčnje društvo veliko veselico, katere polovica čistega dobička bo za osirotele otroke v stari domovini, katerih očetje so bili poginili pred črta topov in pušk in matere so pa morale umreti presgodnje smrti vsled pomanjkanja in bede. Dolžnost vsakega rojaka je, da skrbi za te reveže, ki so up naše naroda v stari domovini. Vseled tega se pričakuje, da se bodo rojaki udeležili v velikem številu te veselice, katere datum in natančnejši program bo objavljen enkrat pozneje. — Frank Poje.

Alliquippa, Pa. — Železne tovarne v tukajšnji okolici obratujejo s polno paro. Odkar je izbruhnila stavka pri jeklarskem trupu so prišle tukajšnje tovarne

obratovati po devet, deset in tudi še več ur na dan. V tovarni "Jones and Laughlin Co.", je vodstev uvedlo dvanaesturni delavnik in uočno delo traja v nekaterih oddelkih celo 13 ur. Sploh tuka vlada še pravi srednji vek.

Ko sem se povrnil s tretje redne konvencije J.R.Z., ki se je vršila v Clevelandu, O., mi je še dolgo časa žumelo po ušesih vsled vednega šuma in drdranja polučeni električne železave. Želez sem s pokoja in počitka, katerega nisem se še navzli in sedaj je treba tropiti. In z mano vred so si želeli tudi drugi delegati. Vsega tega sem si še navzli in sedaj je treba zopet pričeti delati in agitirati za cilje, katere si je začetala ta konvencija J.R.Z. za bodočo delovanje, da se uresniči ideje, za katere se borimo. Razne resolucije, katere je sprejela zadnja konvencija, nam nalagajo velike naloge in radi tega ne smemo spati, ampak pelati po začrtanem programu. Treba je še vztrajnega dela in požrtvornosti. Program, katerega je sprejela zadnja konvencija J. R. Z., je tako dobro izdelan, da bo narod v resnici svoboden v starem kraju, ako ga ljudstvo sprejme in odobri. Pozivljamo vse Jugoslovane, stopajte v naše vrste in ne bojte se malenkostnih žrtvic in maloštevilnih nasprotnikov. Pred očmi imajmo le en cilj v tem boju, in to je svoboda jugoslovanskih narodov.

Prihodnja konferenčna seja okrožne organizacije J.R.Z. za zapadno Pennsylvanijo se vrši 4. udeležijo v oktobru t. l. — Burdine-Presto, Pa. Pozivljamo vse Jugoslovane v tukajšnji naselbini in sploh v celotni okrajni, da se udeležijo te seje v polnem številu. Kajti na ti seji bodo podali delegati svoje poročilo. — Tajačk okrožne organizacije.

Johnstons, Pa. — Kakor je že miano rojakom in čitateljem "Prosvete", je v tukajšnji okolici stavka in sicer v jeklarskih in železarskih. Poleg tega je stavka tudi v tukajšnji premogorovih. Stavka se vrši v prvi vrsti za priznanje organizacije. V tovarnah, katere lastuje "Cambria Steel Co." se ni še obrnilo nobeno kole, odkar je izbruhnila stavka. Tudi kadi se ni ne iz visokih dimnikov, kot imajo dražje navado v drugih krajih. Menda se tukajšnja gospodnja zdi škoda izgati premog za prazen nič.

Nekaj malih premogarskih drušev je že podpisalo novo pogodbo s premogarji in ugodili so vsem zahtevam. Torej priznali so tudi organizacijo. Seveda je premogarska stavka naperjena v prvi vrsti proti "Cambria Steel Co." Prvega oktobra sem tudi jaz zvedel, da so nekatere manjše družbe podpisale vse zahteve premogarjev in radi tega sem šel na gl. stavkovni urad ter poizvedel, da lahko grom delat, ako hočem. Vseled tega sem šel in sedaj je nekateri stavkarji nazivljejo stavkovnake. Iz kakega vzroga, ne vem. — Horvati.

(Opomba uredništva. — Ostali del vsakega dopisa je preveč oseb in sploh ni za javnost.)

Thomas, W. V. — V tukajšnji naselbini je opaziti jako malo napredka, pa naj si bo v kateremkoli si ozir. To se je pokazalo tukaj, ko smo ustanovili združeno prodajalno. Človek bi mislil, da se bodo vsi rojaki takoj zavzeli za tako prekrasno idejo in vsi pristopili kot delničarji. Toda žal, da je ravno narobe. Kajti pojavilo se je domalega polovica tukajšnjih rojnikov, ki so nasprotovali temu podjetju z vseni štirimi in nekateri še kritizirali mesto da bi podpisali, izprevideli bi lahko, da z ustanovitvijo združene prodajalne koristijo le sebi in nikomur drugemu. Ko smo agitirali med rojaki ter nabirali delničarje, so nekateri imeli tako nesmiselne izgovore, da bi jim človek nikdar ne verjel, da so zmoini takih odgovorov. Priznati moram, kadar se debatira o tem ali onem, da ima vsakdo pogum zaletiti in se drugemu pripraviti. Toda, ko pa pride čas, da tudi dejansko pokazuje, se pa velika večina skuja in se skriva. Poleg tega je pa tudi velika neznanost, katera vlada med nami in ne zaupajo niti svojemu rojaku. Prispitilo ce je še celo, da so več zaupali tujcu kot pa domačemu rojaku. Nazadnje pa še ne zaupajo v samega sebe. Nekateri se izgovarjajo, češ, kaj homo mi ubogi delavec narediti v pripravi z bogatini. Oni nas lahko akoi

uničijo. Rojaki, premisliti morate, da brez dobro organiziranega podjetja in samozavesti delničarjev ter njih trdne volje ne morete ničesar opraviti.

Ako bi nekateri naši nasprotniki-rojaki le malo premislili sedanje razmere ter spoznali naše izkoriščevalce, bi bili takoj drugih misli. Pomnite si samo to, da dobiček, katerega sedaj privaten trgovec sam spravi, bi se razdelil med vami ter poleg tega bi dobivali še cenejše in boljše blago, kot ga pa sedaj. Sami lahko izprevidite, kako nas privatni trgovec izrabljajo. Gotovo, da so pričeli v zadnjem času prodajati razne stvari ceneje in to je le vsled združene prodajalne, katero smo ustanovili. Ko bi te ne bilo tukaj, bi plačevali prave odušne cene. In z mižanjem oči pri raznih stvarih nimajo drugega namena, kpt da bi uničili našo združeno prodajalno in potem bi pa takoj zvišali vse cene. To je njihov namen in to moramo preprečiti, ako hočemo sami sebi dobro. Za vzgléd vzemimo Slovake ali Poljake, kako zelo se zanimajo za združeno prodajalno. Lahko rečem, da je še snkerat večje število delničarjev Poljakov in Slovakov, kot pa Slovencev, ako ravno nas je dvakrat toliko.

Pozivljamo vse rojake v tukajšnji naselbini, pridružite se naši združeni prodajalni ter bodite aktivni člani. Ni dovolj, da imate samo delnice, hodite tudi odjemalci. S tem si največ pomagajte v sedanji neznojni druginji. Vsakdo lahko razume, da je nemogoče pričakovati obresti od kapitala vložnega v podjetje, ako se istega ne podpira. — Vseled tega, rojaki, bodite zvesti in dobri člani tukajšnje združene prodajalne, s tem koristite sebi. — Delničar.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. D. Hillsboro, Ill. — Zvezna senatorja za državo Illinois sta Lawrence Y. Sherman in Medill C. McCormick. Zvezni kongresmani: Richard Yates, William E. Mason, Martin B. Madden, James R. Mann, William W. Wilson, John W. Rainey, Adolph Sabath, James McAnarchy, Miela Jaul, Thomas Gallagher, Fred A. Britten, Carl R. Chindbloom, Ira C. Copley, Charles E. Fuller, John C. Mc. Kienzie, William J. Graham, Edward J. King, Clifford Ireland, L. Smith, Joseph G. Cannon, William B. McKinley, Henry T. Rainey, Loren E. Wheeler, Wm. R. Rodenberg, E. B. Brooks, Thomas S. Williams, Rldvard E. Denison.

Jeranj Rorman, Eveleth, Minn. — Za Jugoslavijo je "Legation of the kingdom of Serbs, Croats and Slovenes." Washington, D. C. Za Slovence v okupiranih krajih je pa italijanski konzul, za katerega naslov ne vem.

Hartford, Wis. — T. P. Naslednikov avstro-ogrskih konzulov ni. Če spada zadeva v področje Jugoslavije, se obrnite na poslanštvino države Srbov, Hrvatov in Slovencev v Washingtonu. Ako pa prihajate iz pokrajja, ki so jih zasedle Italijanske čete, se obrnite na italijanske konzula.

Rumunci streljali na Angleže. Budapošta. — Rumunska patrolja je v poudeljek streljala na brod z angleškim vojaštvom na Donavi. Angleši so odgovorili s strelji, toda ubiti ni bil nihče. Kakor se čuje, sta dve rumunski diviziji, ki se še nahajata na Ogrskem, dobili povelje iz Bukaresta, da odidele domov brez odloga.

Kubanski proizvođači protestirajo. Havana, Kuba. — Kubanski proizvođači so izdali svoj manifest, v katerem protestirajo proti pogodbenemu določanju cene za sladkor in groze, da se prihodnje leto zniža produkcija, če se jim ne dovolj pošiljati sladkor na odprti trg.

Italijanska submarinka ni imela sreče.

Zeneva. — Iz Benetk poročajo, da je odtam pobegnila submarinka F-16 proti Reki in svrho, da se pridruži d'Annunziju, toda na morju so po prestregli rušilce in privredli nazaj.

V Alzaciji so odkrili "revolucije." Pariz. — "Echo de Paris" javlja, da so bile odkrite "priprave za revolucijo" v Strassbourgu, Alzacija, ki ima izbruhniti 7. novembra. Nemški in francoski komunisti so zapleteni.

Nered ledic Severa's Kidney and Liver Remedy. (Severo's Zdravilo za obliet in jetra) za zdravljenje takih bolezni kot vnetje ledic ali mehurja, zastajanje vode ali gosta urina, trpljenje pri urinaciji ali v slučaju kislavega žolodca, steklih nog in bolečin v križu, ki izhajajo iz bolnih ledic. Na prodaj v vseh lekarnah. Cena 75c in 8c davka, ali \$1.25 in 10c davka.

Potrebujemo delavce in pomagace za delo v kamnolomu. Mi smo privolili zgraditi hiše za delavce in jim preskrbimo stanovanja za časno. Radi bi družine, ki bi imeli ljudi na hrani (board). Plačamo od temelja, zaslužili se od \$4.00 do \$6.00 na dan, mi preskrbimo orodje. Pridite naravnost na delo s M. & O. K. B. ali pa s pošiljno karo iz East St. Louis, do The Columbia Quarry Co., Columbia, Ill., ali pa pite na: Pasquale Gianni, 710 Fullerton Bldg., St. Louis, Mo.

POZORI! POZORI! Izbil je novi obširni osnik Domaćih Zeliščnih Zdravil (priporočeni po španiku Kneippu). Poleg vsakega zdravlja je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi. Ta osnik bo vodnik k Vašemu zdravlju. Pišite pozaj le danes. Pošljem ga brospisno. MATH. PEZDIR, Box 775, City Hall Sta. NEW YORK, N. Y.

V ODGOVOR PROHIBICIJI! KUHAJ SAM DOMA! Iz našega izvrstnega Malta in hmelja napravil lahko vsak sam dobro pivo, katero vas očevci in krepča kot v starih časih. 10 galon pijače za \$2.25. Pišite se danes, dokler se lahko pošljemo po pošti vsa potrebna navodila. Kakovost je jamčena in pri večjih naročilih damo popust. Frank Ogler, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

Za v stari kraj. V stari kraj se more potovati. Potni listi se sopen lahko dobe. Vaak težen odpljuje po eden ali več parnikov Francoske družbe s starokrajskimi potniki. Tako odpljuje: POSILJANJE DEVARJA. — Hitro, sanesljivo in poceni morem poslati denar v stari kraj. Vsaka pošiljava je zavarovana proti izgubi.

Table with exchange rates: 10 kron za \$ 2.45, 200 kron za 4.90, 500 kron za 11.00, 1,000 kron za 22.00, 5,000 kron za 110.00, 10,000 kron za 220.00

Table with exchange rates: 1,000 Lir za 110.00, 50 Lir za 5.90, 100 Lir za 11.40, 500 Lir za 55.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali pa po Bank Draftu.

POTNI LIST. — Onim, ki nočejo sami imeti te listnosti, preskrbimo tudi potni list.

LEO ZAKRAJŠEK, NEW YORK, N. Y., 70-9th Ave.

Posiljamo denar v stari domovino. Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko. Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bodo hitro in točno izplačan. KASPAR STATE BANK, 1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

"PAZITE NA MENJAJOČE CENE." Sedaj je mogoče pošiljati denar v stari domovino in sicer na Slovensko v kronah, v kraje zasedene po Italijanih pa v lirah. Sedanje cene so s poštnino vsed: 100 kron \$2.50, 500 kron \$14.15, 200 kron 5.00, 1,000 kron 22.30, 300 kron 7.00, 5,000 kron 111.50, 400 kron 9.35, 10,000 kron 223.00. Potuje se tudi lahko v stari domovino, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prostor, a parnikov je za sedaj le kaj malo, zato je bolje, da vsakdo malo potrpi, da se razmere zboljšajo. Za pojasnila pišite na: FRANK HANER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Henry J. Schnitzer State Bank. ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO. RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO, PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI, IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU. Ki žele potovati v stari domovino, ki žele poslati denar ali kateri imajo opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 2 let v popolni zadovoljstvo, pošteno in sigurno. VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA d-ki vsakdo takaj v materinskem jeziku. HENRY J. SCHNITZER STATE BANK, 141 Washington Street, New York, N. Y.

MOŠKI IN ŽENSKE. Ne napravite napačne, skaj si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenjšega, najizkušenejšega in najboljega zdravila v začrtu. Dr. Mullin ima 30 let izkušnje v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov, bolnih na najrazličnejše načine. Vseled tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zasigurate na svojo bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in velike ranečne pomoči za vaš denar. Brezplačna zdravniška preiskava potom streže. Govori val materni jezik. Uradna ure od 9. do 5. V nedeljo od 10. do 2. Dr. B. F. MULLIN, Specijalist, 411-4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA. Nasproti glavni pošti.

POTREBUJEMO. Delavce za ceglarno. Potrebujemo delavce za vlivanje, vlaganje, in navadne delavce za samokolnico. Delavci zaslužijo \$4.20 do \$5.00 na šest urno delo sicer imajo priliko zaslužiti še več. Imamo sami svoje mesteece s 6 sobnimi stanovanji; vsako poslopje ima tekočo vodo in kopalnico, plin in električno razsvetlavo in pripravo za gorkoto. Odajo se v našem po \$7.00 do \$12.00 na mesec. Tu so raznovrstne cerkve in kole in dobra pitna voda. Kadar pridete sem, pažite, da boste vprašali v pravi-opekarni kar stii še dva drugi opekarni. Za pojasnila pišite na: Labor Department, MOUNT UNION, Refractories Company, Mount Union, Pa.

PIVO. Napravite fino peneco pivo sami doma na jako priprost način potom Bero-Tablets ali Bavarakega Beer-Extracta. Jedna škatulja Bero-Tablets za 6 galon pive...\$1.00, Jedna škatulja Bero-Tablets za 15 galon pive... 2.00, Jedna kova Bavarakega Beer-Extracta za 7 galon pive... 2.00. Prasek za izdelovanje pomarančne pijače (Orangeade) škatulje po 25c in 50c. Z vsakim naročilom pošljem natančno navodilo v Slovenskem in Angleškem jeziku. Naročilom je prilagati denar all Money order (ne privatnih čekov) ter pošiljati na: A. Pestotnik, 32 Overpeck Ave., Ridgfield Park N. J.

PIVO. Vi lahko imate najboljši vrsto domačega varjeno. Narejeno iz izvrstnega Malta in hmelja, kar vas stane samo 20c galona. ČEMU SI BELITI GLAVO—DELAJTE SAMI SVOJE PIVO DOMA. Naš izvrstni posebni mešanji hmelj in malt naredi zelo dobro pivo. Biste vedno imeli zadovoljni ker vam da moči in tonika. To je narejeno iz najčistejšega okusnejšega in dovoljivo smani. VRSTA zadovoljnih edemalcev narejena od dne do dne na tisoče, kar je dokaz, da p nasa smoo ona najboljših na trgu. Sestavljen od izračunih meš, ki so za dolgo trdnost, si napravijo nekaj zelo dobrega za vas. NAS ČEŠ prodaje tega je zela na kratko odmerjeno. Zelo nam bode prepovedati vsako nadaljnje proizvodnje tega po 1. januarju, 1920, torej poskusite se našega "Homebrew" dokler ga je še kraj v zalogi. Na spoznanje \$1.50 vam pošljemo vse te pripravke in smani, ki vam daje dovolj za pet galon prave dobre pijače, kateri ima pona in okus piv. Mi vam pošljemo tudi vsa potrebna navodila kako se delo te pivo. TA POSEBNA PONUDBA VELJA LE ZA DOBO 30 DNI. Dovolj te priprave za 20 galon pive vam pošljemo za vsoto \$2.50. Vi si priručite \$1.50. Do sedaj je le ni postvite ki zabranila pošiljanje našega "Homebrew". To se vam bode najboljša odločba. Vse je vračeno le na to, da si naredite dobro pijačo in sicer v naših navodilih, ki vam jih pošljemo je to lahko stvar. Pošljite nam vaše naručilo že danes za hitro pošiljatev in mi VAM JAMČIMO POLNO ZADOVOLJNOST.

Naše knjige polne različnih načinov kako se ima narediti žganje, pivo, vino in druge fine likerje, vam pošljemo (poštnina vrsta) za \$1.00 v gotovini denarju ali Money Order. Naložite vse na: MICHIGAN WHOLESALE HOME BREW SUPPLY CO., 281 FARMSWORTH AVE., DETROIT, MICH.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v klepanju n. pr. (Septembra 30-18) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

NE ZAPUSTIMO JUGOSLOVANSKE MLADINE!

Major Gephardt, ki je služil v Hooverjevi živežni administraciji in je prepotoval vso Jugoslavijo, je podal na shodu odbornikov podpornih, kulturnih in političnih jugoslovanskih društev v Chicagu s svojimi priprostimi besedami tako tužno sliko o razmerah, v katerih živi siromašna jugoslovanska mladina, da so njegove besede segle slehernemu zborovalcu do srca. Kar ni povedal njegov jezik, so govorile fotografske slike, ki jih je prinesel s sabo iz Jugoslavije. Kopica napol nagih otrok, ki so tako stradani, da so njih telesa živi okostnjaki, prevlečeni s kožo, so morale vsakogar prepričati, da ne smemo odlašati, če hočemo rešiti jugoslovansko mladino, da ne pomre gladu, ali da ne odraste šibka in nesposobna za telesno in duševno delo.

En nikel zadostuje, da ameriška živežna administracija da otroku dve tretjini hrane, ki jo otroško telo potrebuje na dan. Eno tretjino hrane po tem dobi otrok doma ali pa v katerem drugem dobrodelnem zavodu. Teh otrok, ki potrebujejo pomoč, je po majorjevi izjavi nad dve sto tisoč. In za te otroke je treba skrbeti do prihodnjega maja. Hoover je prejel od ameriške vlade devet sto tisoč dolarjev za oskrbo in prehranitev revnih jugoslovanskih otrok. Ta denar bo zadostoval do okoli novega leta. Od novega leta pa do maja so pa še štirje dolgi meseci, v katerih je treba skrbeti za otroke. Ameriškega vladnega denarja ne bo več in treba je, da ta denar pride od nekje druge, kajti če ne bo tega denarja, bo ameriška živežna administracija prisiljena ustaviti nadaljnjo pomožno akcijo.

Najbližje stoje siromašnim jugoslovanskim otrokom Jugoslavlani, torej so tudi v prvi vrsti poklicani, da jim pomagajo po svojih močeh, dokler se razmere v Jugoslaviji ne spremenijo v toliko, da bo Jugoslavija sama prehranjevala svoje otroke.

Pomožna akcija, ki jo vrši ameriška živežna administracija, se izvršuje v ljudskih šolah in je nepristranska. To pomeni, da prejme vsak siromašen otrok obed v šoli ne glede na njegovo versko prepričanje ali politično prepričanje njegovih staršev. Ta način oskrbovanja siromašnih otrok si je pridobil toliko simpatij v Jugoslaviji, da ostane oskrba siromašnih otrok v šoli narodna institucija. Jugoslavija bo tudi v bodoče prehranjevala siromašne otroke na ta način, da bodo prejimali v šoli obed. Tako nam je povedal mr. Gephardt.

Pri tej akciji, katero je treba podvzeti zdaj, gre le za prehranitev otrok po novem letu do prihodnjega maja, ko je treba mleko in druge prehranitvene sestavine za otroke še uvažati v Jugoslavijo, ker jih ni dobiti doma. Treba je denarja, da bo ameriška živežna administracija, ki bo izdala vsega skupaj devet sto tisoč dolarjev za prehranitev jugoslovanskih otrok, lahko še nadalje prehranjevala siromašne otroke v Jugoslaviji.

Dozdaj so že nekaj dali člani SNPJ. in drugih jugoslovanskih podpornih, kulturnih in političnih organizacij za prehranitev jugoslovanskih otrok v starem kraju. Ali to je bila le kaplja na razbeljeno železo.

Kmalu razpošlje glavni odbor SNPJ. okrožnice vsem krajevnim društvom SNPJ., v katerih bo apeliral na članstvo, da prispeva po svojih močeh za prehranitev siromašnih jugoslovanskih otrok v starem kraju. Pričela bo torej nova oživiljena akcija za siromašno jugoslovansko mladino. Ta klic ne sme pod nobenim pogojem ostati glas vpiljočega v puščavi, ker drugače nas lahko zadenejo očitki, da smo spali, ko je bilo treba rešiti siromašno jugoslovansko mladino pogibeli.

Vsako društvo naj v svojem delokrogu takoj podvzame akcijo, ko tajnik prejme poziv od glavnega odbora S. N. P. J., v svojem delokrogu. To akcijo je zdaj ložje podvzeti, ko vemo da prehranitev otroka skozi ameriško živežno administracijo stane na dan le pet centov. Nam se zdi, da je najprimernejše, da društveni predsednik po prečitani okrožnici vpraša člane, koliko otrok je kdo pri volji preživeti in koliko mesecev. Tiste, ki niso navzoči na seji, lahko doseže društveni tajnik pri plačevanju asesmenta, če vsakemu članu, ki plača asesment zastavi ravno to vprašanje. Od članov, ki ne store take obljube, naj se pobirajo prispevki za prehranitev otrok, kajti zapomnite si, da en nikel prehrani enega otroka na dan. Če se bo zavezalo povprečno pri vsakem društvu, da prehranijo po enega

otroka skozi tri mesece in če k temu prištejemo še prostovoljne prispevke drugih članov, bo S. N. P. J. prehranila skozi tri mesece skoraj deset tisoč otrok v Jugoslaviji. Če se nam posreči ta akcija na ta način, tedaj nam ne more nihče očitati, da nismo storili svoje dolžnosti napram siromašnim jugoslovanskim otrokom.

Pet centov na dan znese na mesec dolar in pol. Pet centov na dan lahko odraščan človek prihrani pri cigaretah, pri neopojnem pivu ali kinematografu. Odreče naj se nekaterim razvadam, ali naj jih pa saj nekoliko omeji za par mesecev in prehrani bo enega otroka do prihodnjega maja.

Ti prispevki niso obvezni in nikogar se ne sili, da mora prispevati za prehranitev siromašnih jugoslovanskih otrok. Ampak veže nas le moralna obveznost, ki smo preživeli svetovno vojno daleč proč od bojne vihre in ki želimo videti Jugoslavijo svobodno, v kateri bo jugoslovansko ljudstvo res svoj gospodar, da pomagamo prehraniti siromašno jugoslovansko mladino.

Se kadar se je članstvo S. N. P. J. zavzelo za kakšno akcijo, je bila ta akcija tudi uspeh. In tudi zdaj smo trdno prepričani, da S. N. P. J. ne bo zadnja pri prehranjevanju siromašnih jugoslovanskih otrok.

ZELEZNIŠKI INTERESI PRITISKAJO NA KONGRES

ZELE, DA PRIDE ZELEZNIŠKA PREDLOGA POD STREHO.

Boj o mirovni pogodbi se bliža koncu.

Washington, D. C. — Zelezniški interesi bi radi videli, da pride železniška predloga pod streho še ob času izrednega kongresnega zasedanja. Če se bo kongres oziral na te želje, tedaj najbrž ne bo izredno zasedanje zaključeno okoli 10. novembra. Voditelji v kongresu so mnenja, da je nemogoče računati s tem, da bo železniška predloga rešena pred 10. novembrom, če ne bo takoj sprejeta mirovna pogodba. Nekateri voditelji v kongresni zbornici pa upajo, da bo železniška predloga vseeno rešena do tega časa.

Senatna meddržavna komisija je dokončala železniško predlogo že v soboto. Zelezniški interesi pritiskajo, da pride ta predloga takoj na raspravo, ko bo spajeta mirovna pogodba. Zbornični odsek za meddržavno trgovino upa, da predloži železniško predlogo prvega novembra.

Debate o mirovni pogodbi se še vedno nadaljujejo, zbornica pa pričakuje, da reši v tem času proračunsko predlogo in spor, kdo je upravičen do sedeža v zbornici: kongresnik Fitzgerald ali Peter Tague. Oba prihajata iz desetega volilnega okraja države Massachusetts in sta demokrata.

Senatni poljedelski odsek je nadaljeval z zaslišanjem o primanjkuju sladkorja in njegovih vrzkov.

Senatni in zbornični odsek v vojaških zadevah nadaljujeta z zaslišanjem o vojaški predlogi. Zaslišan bo mogoče tudi general Pershing v teku tega tedna.

Debate o mirovni pogodbi se bližajo koncu. Voditelji upajo, da ta teden odpadejo vsi spremembni predlogi, naker izdelajo resolucijo za ratificiranje mirovne pogodbe.

Voditelji opozicije so skoraj že priznali, da ne bo sprejet noben spremembni predlog k mirovni pogodbi, toda senator Lodge je izjavil, da bo velika večina glasovala za rezervacije. V političnih krogih govore, da Lodgova izjava sloni na dogovoru 49 republikancev in 6 demokratov, ki so za rezervacije. Govore tudi, da se glede vseh detajlov še niso dogovorili, ampak dogovor postojati le z ozirom na principe in sestavo besedila v nekaterih slučajih.

Kakšno stališče zavzame ostalih 41 senatorjev glede rezervacij, je negotova stvar. Tega baje ne vedo niti nekateri voditelji. Podpirali so ves čas predsednika Wilsona in so bili za ratifikacijo. Sliši se glasovi, če bodo predložene nesprejemljive rezervacije, da bodo ti senatorji glasovali proti njim.

LETALCO SMRTNO PONEBREČIL

Garexico, Cal. — Lajtnant George W. Puryear je smrtno ponesrečil, ko je padel s svojim letalom iz kračnih višav na tla. Ob letalu je mrtev na mestu, na katerega je padel s letalom.

JUSTIČNI TAJNIK PROTI PROFITARJEM.

DOLOČIL JE CENO SLADKORJU.

Trgovci posvarjeni.

Washington, D. C. — Nekateri trgovci so izrabili ugodno priliko, ker primanjkuje sladkor na trgu in so pričeli navijati cene. Da se napravi takemu navijanju cen konec, je justični departament podvzel potrebne korake.

Justični tajnik je obvestil sladkorne tovarnarje, ki držijo sladkor proč od trga, da grede o ne še bolj kviško, da je ameriški ekvivalentni odbor za sladkor sklenil, da je deset centov za funt sladkorja v trgovini na debelo prillena cena. Kdor bo prodajal sladkor po višji ceni, bo kršil to določbo.

Tovarnarjem je bilo naročeno, da sporoče brzojavno, koliko imajo sladkorja v zalogi, da pride sladkor takoj na trg in se tako odpravi pomanjkanje sladkorja na trgu.

Prilicni cenji je stal tuint deset centov v trgovini na debelo devet centov in trgovci so ga prodajali po enajst centov na drobno. Zdej ni določena cena v prodaji na drobno, toda splošno sodijo, da trgovci ne bodo smeli povišati cene v prodaji na drobno za več kot za en cent.

NAJVIŠJE SODIŠČE JE POTRDLI KONFISCIIRANJE ŽIVIL.

Washington, D. C. — Najvišje sodišče je izreklo, da imajo oblasti v državi Ohio pravico zaseči in prodati živila, ki so ležala prek določenega časa v hladnih shrambah in skladiščih. Ohijske oblasti so zasegle 125,000 funtov prašičevega mesa in mesarji so se pritožili na najvišje sodišče in izgubili tožbo.

KONVENCIJA DRŽAVNE DELAVSKE FEDERACIJE.

Peoria, Ill. — Na konvenciji Državne delavske federacije ne bodo trčili časa s spori, ki ga imajo strokovne organizacije med sabo. Pričakujejo pa, da konvencija odobri stavko jeklarskih delavcev in da se delegatje izrečejo za najširšo podporo.

V zadnjem letu se je članstvo pomnožilo za sedemdeset tisoč članov. Konvencija se bo pečala tudi s politično organizacijo delavcev, izdelala ali zažrtala bo tudi program za socialno zakonodajo.

OROPAN NA SVOJEM DVORIŠČU.

Chicago, Ill. — William Brown, ki lastuje svojo biljardnico, je bila zgodaj zjutraj oropan na svojem dvorišču za sto petdeset dolarjev. Preden je vedel, kaj se je pravzaprav zgodilo, so stali pred njim trije tolovaji in mu ukazali, naj dvigne roke kviško. Ko so mu pobrali denar, so sedli na avtomobil, ki je čakal nanje in jo odkuril brez slovesa.

Samuel Albin je bil na potu v delavnico, ko so ga ustavili trije banditje. Vzeli so mu \$350 v gotovini, zlato uro in diamantno iglo. Preden so se reparji odpeljali z avtomobilom, mu je eden izmed trojice avetoval, da naj ne hodi pozno ponoči okoli, če noče tolovajem plačevati davka.

Jeklarski štrajk--

kakor ga opisujejo kapitalistični dnevniki.

Ponedeljek—Tisoči so se vrnili na delo? Delavci, ki so jih agitatorji s silo odvlekli na štrajk, so zadovoljni s razmerami, kakršne so. Par tisoč nezadovoljnejev je imelo shod v nedeljo... Vsi piketi so bili aretirani danes zjutraj ob sedmih.

Torek.—Uradniki kompanij izjavljajo, da tovarne obratujejo z 99 odstotki normalne delovne sile. Nekaj tisoč delavcev se je danes zopet vrnilo na delo. Ob cestah, ki drže v tovarne, so bile dolge vrste piketov, katerih policija ni motila... V mestu so bili izgredi in aretiranih je bilo 40 "formerjev", ki so obtoženi, da so provocirali štrajk...

Sreda.—Superintendent paroža, da so se vsi delavci vrnili na delo, razen par sto "krenkov", ki bi bili itak prejalistej odpuščeni... Njihova imena so znana vladnim detektivom in vsaj so inozemci... Najbrž so boljseviki in bodo vsi deportirani...

Četrtek.—Štrajk bo kmalu končan... Par tisoč se jih je zopet danes zjutraj vrnilo na delo. Pravijo, da so bili zapeljani in žele delati pod starimi pogoji. Delovodja pravijo, da vzamejo tudi ostale nazaj, če se prijavijo un delo v petek zjutraj točno ob sedmih... Bili so zopet krvavi izgredi in štrajkarji so izgubili vse simpatije pri publiku... V kletih štrajkarjev so našli veliko zalogo bomb! Prijeli so človeka hudo kosmatega in divjih oči! Piše se Smit — Smito — aba, Smitovičevski, torej Rus! Boljševiki seveda! Izpovedal je, da ima namen pogrnati v zrak vse mesto... Strašno, strašno!!

Petek.—Štrajk polagoma umira... Zopet jih je šlo par tisoč na delo danes zjutraj. Publika, nedolžna tretja stranka, zahteva, da stavarji sprejmejo pogoje delodajalcev. Smitovičevski, ki je bil večkrat zaprt, je bil danes izpuščen. Oblastniki pravijo, da je nevaren človek, toda izpovedal ni nič in — lahko ga primejo kadar hočejo... Čemu bi torej bil zaprt? Dines so zopet odkrili drugo klet, polno bomb! Aretiran ni bil nihče, ker so vsi boljseviki pobegnili iz mesta... Popoldne je bil shod štrajkarjev v parku in vsi so navduševali za boljsevizem.

Sobota.—Uradniki kompanij izjavljajo, da se tisoči vrnejo na delo v ponedeljek — in tedaj se prične normalni obrat. To je prav. Ljudje, to je publika se je že naveličala štrajka. Stavka bo torej končana v ponedeljek.

(V ponedeljek in ostale dni drugega tedna se zopet ponavlja vse to, kar je gori omenjeno.)

DVA DELAVCA SMRTNO PONEBREČILA V POŽARU.

Sioux Falls, Iowa. — V Swiftovih klavninah je nastal požar, ki se je kmalu razširil v velik požar. Nastale so eksplozije, pri katerih sta bila dva delaveca ubita in več pa ranjenih.

Eksplozije so bile tako silne, da so tramovi leteli na vse strani. Deset minut po prvi eksploziji je bila še druga, ki je vrgla velik kos železa med radovedne gledalce, ki so se zbrali okoli požara. Kos železa je zadel nekega Melvin Shaffera in ga prerezal na dvoje. Velik kos železa je priletel tudi na streho neke žitnice in jo preluknjal.

CARRANZA JE PRIČEL PONSNEMATI MESARJA WEYLERJA.

Washington, D. C. — Sem so dospelo vesti, da je Carranza uprava izdala odredbo, da se internirajo revolucije osumljeni ljudje v taboriščih. Takih taborišč se je svoječasno posluževal španski general Weyerler na Kubi, da za zdaj revolucije. Vsi tedne odredbe prihajajo številni protesti iz severnih mehiških krajev.

General Dieguez je odredil, da morajo prebivalci v Čivoyi zapustiti svoje male kmetije in male vase, ker so pristavi Ville, katerega oskrbujejo z živili in drugimi potrebčinami. Odredba se razteza tudi na Parral in Jimenez.

ZAMOREC LINČAN.

Marianna, Ark. — Tukaj so linčarji ustrelili zamorca Alex. Wilsona, ki je bil obtožen, da je ustrelil 15-letno betopoltno dekle Ruth Murrah.

Važno kulturno vprašanje.

(Nadaljevanje.)

Le taka knjižnična komisija je nam porok, da nam iz skladovnice knjig sestavi knjižnico, ki bo odgovarjala vsem modernih zahtevam, t. j. po njenem vzoru bi se naj uredile pozneje vse šolarske knjižnice po Sloveniji.

Ume se, da bo to delo knjižnične komisije naporno, in da niti misliti ne smemo na to, da bi mogla poleg tega dela zmagovati še kako drugo; in zaradi tega je pogoj, brez katerega ne bo dobrega uspeha, ta, da se člane knjižnične komisije, za čas tozadavnega dela oprosti vsakega drugega dela, in se ji da na razpolago vse, kar bi rabila za svoje delo. Stroškov, ki bi iz tega nastali državi, se ne smemo zbiti; zakaj pomisliti moramo, da se gre za rešitev enega izmed najvažnejših kulturnih vprašanj, t. j. za povzdigo masine razsodnosti, iz katere črpa svojo glavno moč vsaka moderna, v resnici kulturna država.

Objektivna kritika je dar božji. Komur ni dan že z rojstvom, ni ga ne bo pridobil s študiranjem; a s tem se nismo rekli, da si ga s študiranjem ne more izpopolniti. In samo v to smer naj veljajo naše sledeče opombe.

Ob čiščenju leposlovnih del, bo moralo iz šolskih knjižnic vse, kar diši že od daleč po moralizovanju in umetnem simbolizmu. Zgodovinska dela naj izmedejo iz sebe vse, kar diši po malikovanju, laži in hinavščini. Zemljepisna dela naj izločijo vse, kar je napisanega v maniri suhoparnega naštevavanja in nezmislne primerjavanja. V prirodopisnih in naravoslovnih delih je obilica trditvev, ki so od znanstvenikov že davno pokopane. Marsikaj je pokopane že tudi iz strokovnega znanja kot takega; med tako strokovno znanje vrstimo posebno risanje, telovadbo in ročna dela za dečke in deklice. In kar je v časopisih za mladino in drugih raznovrstnih delih nabrano blago iz leposlovja, zgodovine, zemljepisja, prirodopisja, naravoslovja in strokovnega znanja kot takega, se ime samoposebi, da velja za čiščenje časopisov za mladino in drugih raznovrstnih del vse, kar smo povedali ob posameznih tozadavnih panogah že zgoraj.

In kaj nam ostane... — Malo, prav malo!... Toda, to naj nas ne straši, zakaj ljubši nam mora biti tenak kos črnega kruha, nego še tako ogromen hlebec samih plev.

Da nas ne bo ta ali oni umel napačno, moramo omeniti že na tem mestu, da z ozirom na čiščenje nismo zagrnjeni puristi, in da nikakor ne trdimo, da mora, zaradi te in one plevce, vse delo v kož. Marsikje se bo dalo pleve odstraniti, in ostalo nam bo še dokaj klenega zrna. Menimo namreč, da bi se naj vse dobro blago predelalo; posebno bi to priporočali tuintam v jezikovnem oziru. Dolžnost države pa bi bila, da bi tako delo dostojno nagradila in tudi sama založila, če bi se ne moglo dobiti založnika običajnim putem, o čemer pa niti iz daleka ne dvomimo. Ob spominu na to nam prihaja v misel, da bi ne bilo prav nič napačnega, če bi državna založba šolskih knjig — ki jo v do glednem času gotovo dobimo — prevzela v svojo zalogo tudi dela, ki so sposobna za to, da res obogate dragocen zaklad šolskih knjižnic. Saj država pri tem ne riskirala ničesar; zakaj dobra dela bi si itak rada nabavila vsaka šola v tolikih izv-kih, kolikor jih rabi, z ozirom na razmerje čitajoče mladine na dotični šoli. No, pa recimo, da bi morala država v tem oziru tuintam tudi naj riskirati. Ali bi bil tak riziko res v škodo? — Nikakor; zakaj aševci, ki jih dobro delo mora obroditi, bi bili državi itak samo v korist.

Da bo naše naziranje o prenovitvi dobrih del bolj razvidno, ga bomo razviti na tem mestu podrobneje. Začnimo s časopisi za mladino; zakaj uverjeni smo, da bo prenovitev tozadavnih časopisov zadela najhujši odpor.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

PRVA NEMŠKA LADJA DOŠPELA V BOSTON.

Boston, Mass. — Prvi nemški parnik "Yaquima" je priplul v Boston. Ladja je opremljena s pripravami za prevažanje mesa.

Konvencija J. R. Z. v Clevelandu.

ZAPISNIK III. ZBORA J. R. Z. V CLEVELANDU, O.
(Nadaljevanje.)

Blaženi so bili tisti časi, ko je zadostovalo zapisati določbe na pergament, pa jih je življenje sprejelo in se poslušno po njih ravnilo. Tako se je godilo v pravljicah, na neznanih svetovih in v plodni fantastiji. Jugoslavija pa je na zemeljskem planetu, kjer imajo dejanske razmere večjo moč od zapisanih in podpisanih in podpečatenih dekretov. Če hočemo v Jugoslaviji demokracijo, je treba vedeti, kakšni so njeni pogoji, in kolikor je v naših močeh, moramo gledati, da jih ustvarimo za demokracijo; razmere, kolikor so odvisne od človeške volje in od človeškega dela, je treba urediti tako, da je demokracija njih prava posledica. Papir je gotovo lepa inajdba. Njegova dobra lastnost je, da je skrajno potrpežljiv, slabo pa je, da se kaj lahko uniči. Ko je nemška soldateska prodrla v Belgijo in je Bethman-Hollweg izjavil, da je pogodba, ki je garantirala Belgiji nevtralnost, le krpa papirja, ni izrekel nič presenetljivega. Kdor ima dovolj moči, lahko napravi iz vsake pogodbe, iz vsakega zakona tako krpo papirja, ki jo je tudi pred Viljevim kancelarjem že marsikdo raztrgal na drobne kose. Demokracija Jugoslavije in svoboda njenega ljudstva mora imeti trdnjše podlage in zanesljivejšo garancije. Te pa je treba poznati. Najlepša konstitucija ostane mrtva, če niso njene določbe vkoreninjene v faktičnih razmerah, iz katerih lahko črpa svojo živo moč. Najobširnejša in najmodernejša volilna pravica ne usvari parlamenta, ki bi resnično služil ljudstvu in v najboljši smeri pospeševal njegove interese, če niso vse okoliščine take, da se ljudstvo lahko posluži te fundamentalne pravice svobodne in popolnoma poznavajoče njeno vrednost, njen pomen in svoje prave interese. Zadnji čas se širijo v mnogih krogih dvomi o vrednosti parlamentarnega sistema sploh, ker se parlament v mnogih in premožnih slučajih res niso obnesli. Toda krivda ni v parlamentarnem, temveč v dejstvu, da je večini volilcev navadno nemogoče posluževati se volilne pravice prav. Vzroke je iskati v razmerah, ki ovirajo potrebno razširjenje znanja, močno zavest in jasno sodbo, pa pospešjejo, odvisnost množic od malega števila interesiranih posameznikov. Odstranitev parlamentarnega sistema nam ne pouda nobenega zdravila in nihče nam še ni pokazal boljšeга nadomestila. Ali parlamentarnizem ne more delati čudežev; sam je le sredstvo, dobro ali pa slabo — kakor se rabi in kakršne so razmere, v katerih se rabi.

Življenje je komplikirano prikazen, kakor je tudi posamezni človek komplikirano bitje, polno še neresenih ugank. Ali skozi vse misterije vendar lahko jasno spoznavamo absolutnost materialnih pogojev, od katerih je odvisen sam naš goli obstanek in ki so tekom vseh stotisočletij pisane in nepisane zgodovine najmočnejše vplivali na značaj in razvoj človeške družbe. Nasa pot drži naprej in pavzgor, če tudi ni črta vedno ravna in skoraj nikdar ne gladka. Tista pesimistična filozofija, ki neče priznati nič drugega, kakor samo gibanje, pri čemer pa ni nobenega napredka in nobenega razvoja, temveč le večer ples na enem mestu, vedno ponavljanje, vedno povračanje k izhodni točki je tako zgrešena, da lahko opazimo njeno napako s prostimi očmi in jo dotipamo z golemi rokami. Vsa dejstva zgodovine, vsa dejstva prirodoslovja v najširšem pomenu besede so že davno ovrgla te brezupne nazore in zakon evolucije je danes tako utrjen, da ga ne izpodrine nobena spekulacija. Te zemlje, na kateri živimo, nekdanji ni bilo; ko se je porodila, so silovite revolucije več kakor enkrat popolnoma izpremenile njeno lice. Da je potem na njej nastalo organsko življenje, da se je iz enoceličnega bitja razvilo mnogocelično, da se je iz morskih globočin preselilo na suho in se tukaj dalje razvijalo v savrse, v sesavce, pa vse do človeka, se ne more imenovati skakanje na enem mestu ali skakanje v kolobarju. Ves ta razvoj kaže določeno smer, katere črta se včasih krivi in vije, posaga nazaj in se lomi v kotih in se lupatim križa sama s seboj, ki se pa vendar vse bolj oddaljuje od začetne točke, to se pravi, ki drži vedno naprej in naprej. V tej neutemeljivi evoluciji se blešči človeški duh, čigar stvarjenje posega po višjih in višjih ciljih in daje življenju več in več dumevne vsebine.

Ogromne so kulturne pridobitve človeštva in le slepota bi jih mogla tajiti. Ogromne kulturne naloge ima človeštvo še pred seboj, ima pa tudi sposobnosti, da jih izpolni. Toda — čast in slava vsej znanosti, umetnosti, literaturi in vsemu etičnemu delu — brez primernih materialnih pogojev bi bile vse pridobitve v preteklosti, sedanjosti in bodočnosti nemogoče. Naš duh se lahko dviga proti soncu, naše ideje lahko romajo po vsemirju, svoj tribut pa moramo vendar brez ugovora plačevati najsoprenemu despotu železnic, ki prekine utripanje srca in uslavi vse misli v glavi, če ne dobi zahtevanega davka. "Naprej živi, potem filozofiraj!" — prečlovor je danes tako resničen, kakor taktik, ko je bil prvič izrečen.

Datec za nami je doba divjaka, ki je vjel zdaj konja, zdaj nekoliko mlaj, enkrat mamuta, drugič pa kup črvo, pa so mu bila vsa vprašanja rešena, kadar je zadostil potrebam železice. Tudi svojim materialnim potrebam zadostimo na drugačen način, kakor naši pradedje. Ali materialne zahteve so ostale primarne, od njih izpolnitve je odvisno življenje samo danes kakor pred stotisočletni leti; materialne razmere določajo v prvi vrsti načina življenja sedaj kakor nekdanj, v Jugoslaviji kakor v Avstraliji in povsod.

Iz tega izhaja, da bi bil najlepši politični program brez vrednosti, če ne bi bilo materialnih, predvsem gospodarskih razmer, ki bi ne le omogočale njega izvajanje, ampak ustvarjale temelj, na katerem bi politika nujno morala biti taka, kakor si jo zmišlja ljudstvo.

Naš politični program ne more biti sama za sebe stoječa svota zahtev, pa naj bi bile kolikor koli lepe in modre. Le če se opira na svojo pravo podlago, more biti zdrav in zadovoljiv. Ta podlaga je gospodarstvo. Le v zvezi s predlogi, ki jih podata moja tovariša, referenta o gospodarstvem in socialnem programu more moja resolucija dobiti pomen; vsi trije deli se morajo smatrati za organsko enoto, v kateri ne sme biti nobenih nesoglasij, in tako mora tudi konvencija presojati posamezne resolucije, o katerih so poročila le iz tehničnih razlogov razdeljena. To imam tudi sam pred očmi, če govorim o političnem programu, smatrajoč ga za eno poglavje celotnega programa, ki je od ostalih delov neločljivo in najde v njih šele svoje prave pogoje.

Mož čas je odmerjen in le na kratko se moram dotakniti nekaterih za razumevanje predlaganega programa merodajnih točk. Upam pa, da bo moja resolucija v splošnem dovolj razumljiva in da zadostuje zaradi tega nekoliko opazk.

Dognali smo, da mora biti Jugoslavija država njenega naroda in ujemno je, da moramo smatrati za narod za enoto. Naravna predloga tega dejstva je, da mora biti tudi v državi nekaj enotnega. Ko je bilo v čilcaški izjavi izrečeno načelo federativne republike, se je to na mnogih straneh povsem napačno tolmačilo, kakor da hoče Republicansko Zdrustveno združiti predpostavljati posamezne dele in njih interese celoti. To podiktanje se je nadaljevalo, kljub temu, da so bila nestetokrat podana zadostna pojasnila. Nihče izmed nas ne misli in ni nikdar mislil na Jugoslavijo, pocepileno v kdove koliko majhnih delov, kakor je bila na primer Nemčija pred svojo združitvijo, pa spomena le z imenom. Predvsem je danes minil čas majhnih skupin zlasti v gospodarstvu, ki sledi tendenci koncentraciji. Povrh tega mora za nas veljati načelo, da stoji in terasi celote vedno nad vsami delnimi interesi; naprej pride v poštev, kar je potrebno vsemu narodu, potem se je mogoče ozirati na posamezne dele, katerim naj bo priznana toliko samostojnosti, kolikor je le mogoče, da ne trpe zaradi tega interesi skupnosti. S tega stališča se morajo rešiti vprašanja, ki se tako rada masle pod zaglavja "Centralizacija" in "Demokracija". Z vsimi takimi besedami ni nič natančnega povedano. Tudi brez njih pa ne bo težko najti prave poti, če smo edini glede na to, da je vsakemu oziru narod prvo, da pa naj se v tem okvirju vsakemu delu vse do posamezne osebe zagotovi največja možna svoboda.

IZJAVA

Pisec "Šiber" v milvaški Sloveniji je končno prišel s celo skrivnostjo na dan, da je bil misteriozni ček št. 251 poslan name dne 23. septembra 1918, po Mr. V. Kveder in da se je glasil za svoto \$400 (štiri dolarje). Previdno pa je "pozabil" povedati, da tak ček ni bil nikdar od mene indorsiran in menjan. Ako je bil tak ček v resnici name, se je pač moral kje zgubiti, ker ga jaz nisem nikdar prejel in nikdar podpisal in menjal, torej dotično svoto nisem mogel izkazati in jo ne bom, dokler je ne dobim. Ako ima pisec "Šiber" omejen ček od mene podpisan in potem banke menjan in vržen, naj pride z njim in jaz mu dam zanj desetkratno vrednost, to je štirideset dolarjev. Mož takega čeka nima, torej ne bo prišel. Ponovno trdim torej, da je bil namen pisca "Šiber" zbuditi nezaupanje naroda v mene, takratnega tajnika J. R. Z. in eksekutive sploh, o priliki kampanje za milijondolarski sklad. Dvoimno sestavljene "Šibre" niso nogle imeti drugega namena, ker mož je prav dobro vedel, da ček ni bil od mene indorsiran in menjan (bančni račun mu mora vendar kazati, da svota ni bila nikdar izplačana), ampak se je najbrž kje izgubil, ako je bil sploh kdaj poslan.

Anton J. Terbovec,
do tretje redne konvencije tajnik J. R. Z.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Kaj čaka? Obleko in drugo za ljubljanske mestne reveže, katero so jugoslovanski dobrotniki iz Amerike ljubljanskemu mestnemu magistratu za razdelitev med nje poslali, še vedno čaka odrednja. Ali so dotični zaboji že odprti, ali mogoče da ni dovolj osobja za to delo. Že pred mesec dni so bile prošnje (nekolkovane v to svrhu pri magistratu vložene) po dodzaj še ni nič ali le malo rešenega. U-pamo, da je precej blaga, ker gre tako pošasi. Mestni reveži, to so pristne ljubljanske krajeve, moški in ženske, za katere je to izrečno poslano in tudi od dotičnih poverjenikov potrjeno bilo, že težko čakajo na to razdelitev, jako so potrebni jesenj je tukaj.

Ljubljana se razvija. Piše se nam: Ko sem šel večer skozi Zapolško cesto, sem srečal tri dekleta v starosti do 18 let, ki so popevale glasno tako nesramne popevke, da se je zgražalo vse mimoidoče občinstvo. Na moje posvarilo sem dobil predzen in vsako dostojnost izključujoč odgovor. Naloga varnostnega organa bi bila, da se po brigi tudi za take osebe.

Trije boji vojske. Poroča se nam: Pred par dnevi sem našel na tramvaju na tri boje vojske, ki so govorili arbskohrvatski in ki so bili, kakor so rekli, od 9. polka. Vprašal sem jih, kako to, da nimajo obuyala, pa so mi odgovorili, da so ga po dovršenih orožnih vajah morali oddati, svojega pa da nimajo. — Mogoče je sicer, da so dotičniki lagali ter na kak drug način prišli ob črevlje. Ako je pa resnica, kar so povedali, je res škandalozno, da se kaj takega do-pusti.

Dva Italijana pribežala z Reke. — Zagreb, 14. septembra. Da se izogneta italijanskemu nasilstvu sta dospela kot begunca z Reke v Zagreb Ruggero Gattardi, predsednik reške demokratske stranke, in Oskar Battestini, tajnik te stranke. (Oba sta nacionalistična Italijana, vendar pa nasprotnika aneksionistične ideje.)

Stavka zagrebških bančnih uradnikov. Beigrad, 20. Ministrstvo za socialno politiko je izdalo danes nastopni komunikat. Ker so zagrebške banke odklonile zahteve bančnih uradnikov, nadaljujejo uradniki stavko. Ta nepopolnopravnost bančnih zavodov je izvala razburjenost v vrstah organiziranega delavstva, ki je tem večje, ker je gremij zagrebških tiskarjev pod pritiskom bank zahteval od listov, da o števki bančnih uradnikov ne pišejo ničesar. Tipografi v Zagrebu se bodo odločili zvečer in po svoji priliki začeli iz solidarnosti. Ker mestna uprava ni ugodila zahtevam mestnih delavcev, stoji tudi ti pred stavko, tako da bo morda jutri Zagreb ostal brez vode, brez razsvetljave in brez tramvajskega prometa. Da bi posredovalo v tej stvari ministristvo za socialno politiko, pošilja v Zagreb načelnika Kosto Jovanovića.

Tatvina čevljev. V Zapršiču so grebu bodo odpravili napitnine neznanu tatviku ukradli za 150,000 kron čevljev.

Plače orožnikov. Vlada je odredila znesek 300 dinarjev mesečno kot plačo za orožnike.

\$ 10
JE DOVOLJ, DA PRIČNETE S PRAŠČJEREJO

Dobiček pri praščjereju je izreden — 300 je navaden profit. Cena praščjereja bo dosegla do 30 centov za funt v letu 1919.

Postanite delničar. Kupite si registriranega — čisto izgojenega Hampshire Brood Sow, ki je jamečen, da bude populn. Mi storimo vse — jih redimo, gojimo mlade in pazimo nanje po našem modernem, znanstvenem načinu; najboljša praščjereja reja v okraju ki je nalašč za praščjerejo. Mi delimo profit POL in POL.

Pišite nam še danes za pojasnila na naše že preskušene in posrečeno trgovino v kateri lahko naredite lep dobiček.

Naslov na glavni urad
NAMPSHIRE HAVEN FARMS
R. F. D. No. 5, Box 293,
NORTH MILWAUKEE, WIS.

AMERICAN-JUGOSLAV AGENCY.

POŠILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO.

Posiljamo potom banke, ki je ena najzanesljivejših in ima svoje podružnice v vseh delih sveta; ona jamči za vsako pošiljatev. Predno zaupate vaš denar neznanim čifutskim korporacijam, obrnite se na rojake, ki so vam poznani. Denar nam pošijite po poštmem ali ekspresnem Money Order.

Cene, ki so spodaj označene, niso stalne, ampak se menjajo skoro vsak dan. Oglašov ne moremo spreminjati vsak dan; pošiljamo pa po dnevnem kurzu. To pomeni, ako nam pošijete svoto, ki je oglašena za tisoč kron in v tistem času cena kron pade, odposljemo toliko nad tisoč kron, kolikor znaša razlika. V nasprotnem slučaju, ako se cena kron ali lir hipoma zelo vzdigne, vas bomo pisмено obavestili. — Zastopnik za vzhod je Jože Ambrozič, Box 351, Canonsburg, Pa., za zapad in osrednji zapad, pa John Verderbar v Chicagu. Tajnik: A. J. Terbovec.

100 kron za	\$ 2.50
1000 kron za	\$ 23.00
10,000 kron za	\$ 220.00
100 lir za	\$ 10.45
1000 lir za	\$ 104.00

Naslov:
AMERICAN-JUGOSLAV AGENCY,
2708 So. Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

POZOR SLOVENKE!
Ribežen za repo ribati narejeno kot v starem kraju, se dobi po \$1.50 in sicer a poštino vred. Dobe se pri
ANTON KERWIN,
1944 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO
več izdelovalcev in delavcev. Stalno delo in dobra plača.

NIKAKIH DELAVSKIH NEPRILIK.

Za boljše pojasnila se obrnite na "Emp. Dept. St. 1." box 963 Pittsburgh, Pa., ali se pa zglasite osebno pripravljene za delo pri

THE AMERICAN MALLEABLES COMPANY, LANCASTER, NEW YORK.

Vožnja stane iz Buffalo samo 15c, ali pa pišite za nadaljna pojasnila na Emp. Dept. St. 1, C. P. O. box 963, Pittsburgh, Pa.

PATENTI
KNJIGA ZASTONJ
Pišite po Slovenako knjigo, katere vsebuje vse potrebne podatke o iznajdbah in patentih. Pišite nam še danes in jaz vam pošljem

KNJIGO ZASTONJ
Jaz imam 30 let skušnje kot advokat za patente in v mojih rokah vaše stvari, ki jih želite patentirati dobe najboljšo pozornost. Pišite še danes v Slovenskem jeziku vašem advokatu na:

A. M. WILSON,
Registered Patent Attorney,
312 Victor Bldg.,
Washington, D. C.

Proletarec
je slovanak glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

pravo sliko socializma.

Wartomina manjš \$2.50 na leto. \$1.50 na pol leta.

Naslov: **PROLETAREC**
3639 W. 26th St.
CHICAGO, ILLINOIS.

KUPUJEME LIBERTY BONDE, vojno hranilne znanke in karte če tudi delno plačane po najvišjih tržnih cenah. Oglašite se ali pošljite v priporočenem pismu na: **M. MUBIL, 2415 S. O. SAWYER AVE., (3 floor) CHICAGO, ILL.**

FIRST NATIONAL BANK
CHISHOLM, MINN.
KAPITAL IN POREBEK JE 100,000.00, REZERVA \$1,500,000.00.

Nasvet starišem: Vaši otroci rastejo in potrebovali bodo izobrazbe. Torej pripravite nekoliko vsak mesec, vložite v našo hranilnico in do vam dorastejo otroci, hodite imeli dovolj prihranega za troške njih izobrazbe. S tem jim pomagajte in oni vam bodo hvaležni.

Vaš rojak Jacob Osbold, vam razjasni ta plan, ako ga upraskate. Banka je odprta dnevno od 9 do 3 ure, v sobotah pa tudi zvečer od 7 do 8 ure. Mi pošljamo denar v vse kraje Jugoslavije.

RADA BI IZVEDELA
kje je moj brat Primož Spane iz Podbilce po domače Murnov, na Gorenjskem. Pred več leti se je nahajal nekje v Chicagu, Ill. Ako kedo izmed rojakov ve za njegov naslov ali če boče sam čital ta oglas prosim, da se mi prijavi. — Imam mi poročati veliko zelo važnih stvari iz domovine. Iščo ga sestri Mary Spane, omočena Mary Kobi, 208 So. 62nd Ave., West Duluth, Minn.

HEJ, KAM PA GREŠ?
Na enajsto cesto k Drašlerju, ker se zabave dosti tam dobi če ravno gostilne ni. Na razpolago imam biljardno mizo in kegljišče ter tudi raznovrstne mehke pijače. Vsem rojakom v Waukeganu in North Chicago se toplo priporočam v obisk.

GAŠPER DRAŠLER,
1102 Prescott Ave.,
North Chicago, Ill.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov.-angl. slovnice, slov.-angl. razgovora za vsakdanjo potrebo, navodila za angleško pisanje, sploševanje angleških pism in kako se postane ameriškani črtiljan. Vrhu tega ima knjiga dodatj največji slov.-angl. in angl. slovar.

Te je najboljša in najbolj popolna knjiga na pridožnje angleščine in se bi smelo biti slovanakga naseljenca ki bi to knjigo na imel.

Knjiga trče in skusno v platno vezana (480 strani), velja \$2.50 in jo dobiti pri

V. J. KUBELKA,
820 W. 146th St., New York, N. Y.

Kila umori 7000 ljudij na leto.

Reden tised tseh umrje na leto zaradi kile. Kila se razvija zaradi nezdrave prehrane, ali se pa nato dosti razširi na okolice na okolice, zato težko zdraviti. Ali se tudi vi sanmarjate s tem, da mislite le kako obznan, ali kaj drugo? Tako obznan je samo en slo, poznate kila čvoti pri vsaki stvari, da se ve po tudi. Tako obznan je samo tako delavci, kakor kila mahnita pripravu. Če se pravdo silovito s obznan, ustvarja to virkovanje čvoti kila obznan, čvoti, ali potrošnje najprej prehrane.

Vaša in umetnost je pa imela naša, ki vsamno temu odznan. Vendar, ki noli sedaj kako obznan, ali mas super kila naš, ali obznan **FLAPAO** postojni inkusvnu **FLAPAO** metodo, ki je najbolj smetna, izredna in upesna pri domačih zdravljenju kila. Ta metoda je že avtorovna metoda.

FLAPAO BLAVDICA, kadar se je kila naša in težko zdraviti, se pa uporabiti s prostoro, veliki vseh tih bolnika ni ne tedi. Ta kilaščina je mehka kot žamet, lahko pri vsaki in po celi. Kilaščina je lahko med delom ali potikom. Kilaščina izromerov, pivov, ali trakov.

Učite se torej kako je mogoče ustvariti naravnim putem zdravilo (kila) da vas leto ne bo vedno težilo. Pošilite svoje ime in naslov, če danes na naslov: **FLAPAO CO. INC., 2000 St. Louis, Mo.,** da vam pošljemo **KILATONJ** na poskušanje **Flapao** in vse potrebne navodila.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim uspehom. A to tudi radi pravega varstva, ker zaupost izdelovalca smelki popolno zaupanje in čišanje od strani številnih odjemalcev. Male porilanje cen je sedanje potreba, da se obrani množična vseh naših izdelkov. Brnčili smo se dolgo soper draglajo na vseh številnih potrebitnih naših, s novi vojni davek nam je spodbil še nadalji stebor in morali smo eno nekoliko povikati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava hren ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče dragi je v oton priti. Zato pa ho vrednost Trinerjevih lekov povrniti odjemalcem vse kar več plačajo za nj.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker silni, se bol izgubi svoje stalščine. Imeč vseh bolničarjih je devdeset odstotkov povzročena in splošnih v ledod. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odleti ledode in odstrani in notranjčine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšno bring slotvarnih stvari navirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so proti vsakomne ne potrebne maščavice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke korenščice ter krasno krasno rudače vino. V sadvi zabavnosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadno slabota, kakor tudi v ledodnih neprilikah, ki, rade nadlegujejo ženske ob premenobi štija ali ruderje in druge delavce, so delajo in vdihavajo pila, še rabito ta lek, boče našli v njem nepreseljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah

TRINERJEV LINIMENT prodors vselej v koren bolečine, zato pa je slasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lum bago, otrplosti glavojev in drugih, najširšeje in vseh zdravil. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin je izvrstno in prav prijatno zdravilo za navadno rano snota. Posebno se ispiranje grla in ust; letotako se čišenje nos, izpuščanje in drugih kosnih otvoren. Dobite je v vseh lekarnah.

NAJNOVEŠE NAGRADNE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH NARSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1914, GRAND PRIX—PANAMA 1914.

JOSEPH TRINER
Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave.
CHICAGO, ILLINOIS

IZ GLAVNEGA URADA.

Trimesečna seja izvrševalne odbora S. N. P. J.

1. seja dne 13. oktobra, 1919.

Br. predsednik otvori sejo ob 8.30 zjutraj ter pozivlja odbornike, da stvarno razpravljajo o zadevah, ki pridejo na vrsto.

Za zapisnikarja so predloženi br. Terbovec, br. Godina in br. Berger. Ker prva dva kandidatura odklonita, je soglasno izvoljen br. Berger.

Br. gl. tajnik želi zvedeti, če je jednota zopet naročila pisalni papir in kverte za društva. Br. Godina predlaga, br. Ambrozich podpira, da se papir in kverte za društva zapelj naravn. Sprejeto.

Br. Ambrozich predlaga, br. Terbovec podpira, da se delo izroči najnižjemu in sicer Narodni tiskarni za svoto \$275.000. Sprejeto.

Naduje poročni gl. tajnik o plačilnih knjigah, katerih je zmanjkalo.

Br. Ambrozich predlaga, br. Godina podpira, da se odda delo najnižjemu in sicer Narodni tiskarni, katera izvrši to delo za \$162.50. Sprejeto.

Br. predsednik sporoča glase kolektarjev, katere izdaja jednota letno. Razposlali je lozadneve poudbe. Želi pojasniti glase ponudb, katere bodo prejeli, od tvrdk. Br. Ambrozich predlaga, br. Petrovich podpira, da predsednik odpre poudbe in odda delo najnižji tvrdki. Sprejeto.

Br. gl. tajnik čita pismo od Narodne tiskarne, da so primorani radi področje materiala in splošnega zvišanja delavskih plač, povzeli vse tiskovine za 10 odstotkov. Pismo se vzame naznanje.

Gl. tajnik poroča o posumnosti u-marle sestri Margaret Potocnik. V listinah je označena za Margaret Vidova članica dr. št. 121 v Detroitu, Mich., katera je umrla 26. septembra, 1919. Certifikat se glasi na hčer. En dan pred smrtjo je sprejela policio, ter stala zapisali splošno na drugo mado, polovico pa na svojo hčer. Pri spremembi oporne ni bilo priče. Br. Godina predlaga, br. Ambrozich podpira, da se vpraša odvetnika in izplača posmrtna dedič, označeno v originalnem certifikatu, ako je v soglasju z zakoni. Sprejeto.

Gl. tajnik čita pismo dr. št. 75 v Roslyn, Wash., v katerem društvo zahteva, da jednota izplača iz rezervnega sklada \$1000.00 pogorelem v East Helena, Mont. Br. Terbovec predlaga, br. Ambrozich podpira, da se zahteva odkloni, ker se po pravilih ne sme vzeti iz nobenega sklada v lo svrhu. Bezerini sklad je združen s smrtninskim skladom in po zakonu se ne sme razbiti v nobeno drugo svrhu. Sprejeto.

Gl. tajnik vpraša sejo, če so člani, ki so se enkrat prejeli operacijsko podporo po starih pravilih, opravili do difference po novih pravilih, ako so zopet operirali za isto bolezen? Odbor smatra, da gl. tajnik lahko nakazuje difference, do določene svote pri drugi operaciji.

Gl. tajnik čita pismo br. Frank Sedeja, član dr. št. 13 v Willing Creek, O., kateri želi podporo iz dijakanskega sklada. Bil je zastupljen od plina na Francoskem in ne more delati. To je izredni slučaj. Br. Terbovec predlaga, br. Petrovich podpira, da se mu da iste ugodnosti, kakor ostalim dijakom. Sprejeto.

Gl. tajnik čita pismo dr. št. 126 v Clevelandu, O. Društvo želi poljavnio zakaj gl. urad ne izdaja več dopisnic za obiskovanje bolnikov. Br. Godina predlaga, br. Ambrozich podpira, da si jih društvo po sklepu zadnje konvencije lahko samo nabavi, ako jih potrebuje. Sprejeto.

Br. Petrovich predlaga, br. Ambrozich podpira, da jednota nabavi 5000 dopisnic za obiskovanje bolnikov. Društvo jih lahko naroči pri jednoti in dobi po isti ceni, kakor stanejo jednote. Sprejeto.

Gl. tajnik čita pismo društva št. 126 v Clevelandu, O. o zadevi br. Anton Slega, kateri je izgubil desno roko v boju na Francoskem. Omenjeni brat zahteva nekaj odkodniti-ne, br. Godina predlaga, br. Ambrozich podpira, da se naznanj društva, da današnja seja ni kompetentna sklepati o tem in, da se zadeva odda do letne seje. Sprejeto.

Br. Petrovich se naroči, da gre na društveno sejo in osebno pojasni natančneje glede pasivnih članov.

Gl. tajnik poroča o smrtninah, za katere se po preteku treh let nič ne zgleda. Dediči živje v Združenih državah. Br. Terbovec predlaga, br. Verderbar podpira, da se vse zastarele smrtnine, za katere se dedič ne zgledajo, prečese v smrtninski sklad. Sprejeto.

Gl. tajnik poroča, da je nabrano sedaj šele nekaj nad \$2.000.00 za osirotele otroke v stari domovini. Želi izvedeti, da li se v svoja odposle tako ali se pa se počaka, dokler se več nabere? Br. Godina predlaga, br. Terbovec podpira, da se pošlje \$2.500.00 na American Jugoslav Relief v New Yorku. Sprejeto.

Br. Verderbar je mnenja, da bi morali razviti boljše agitacijo, za večjo pomoč od strani naših rojakov za revno mladino v stari domovini. Vname se širša diskuzija, katere se udeležijo vsi odborniki. Sklepnjeno, da zadevo vzamemo pod točno razno v pretres.

Gl. tajnik čita prošnjo br. Anton Lauricha član dr. št. 117 v Yukon, Pa., kateri želi delo povrnitev zdravniških stroškov. Pravi, da se ni bolan javil zato, ker ni bil toliko bolan, da bi moral letati in omenja, da je bila jednota itak prizadeta po drugih članih. Ako bi se bolan javil, bi dobil veliko več od jednote. Br. Ambrozich predlaga, br. Terbovec podpira, da se mu naznani, da se mora vsak javiti bolnik, ako želi podporo od jednote. Sprejeto.

Gl. tajnik čita pismo dr. št. 10 v Rock Springs, Wyo., o zadevi br. Spirio Jurkoviča, kateri je izgubil vid. Zahteva polovico oškodnine za zgubljeni oko. Ker je listina po-znakljiva, stavi br. Verderbar predlog in br. Godina podpira, da

se dobi boljše podatke in o zadevi sklepa na prihodnji seji. Sprejeto.

Gl. tajnik čita pismo dr. št. 63 v Rilton, Pa., katero je imelo z br. Frank Bevkom, stroške zdravniške preiskave za odpravnino. Izplačano je bilo \$10.00, stroško znanajo pa \$24.50. Br. Terbovec predlaga, br. Godina podpira, da se v smislu pravil izplača se zaostala svota, v znesku \$14.00. Sprejeto.

Gl. tajnik čita pismo National Fraternal Congress, s katerim naznanja, da je organizacija zvišala pristatino. Pismo se vzame na znanje.

Gl. tajnik čita pismo dr. št. 247 v St. Kevsopi, Pa., v zadevi br. Peter Sijakoviča, kateri želi odpravnino za neozdravljivo bolezen. Br. Godina predlaga, br. Terbovec podpira, da se za br. Ambrozich preiskavi pri dveh dobrih zdravnikih. V slučaju, da je neozdravljiv, se izplača odpravnina. Sprejeto.

Gl. tajnik čita prošnjo dr. št. 69 v Eveleth, Minn., v zadevi br. Anton Zukavec, kateri želi odpravnino. Br. Godina predlaga, br. Petrovich podpira, da se izplača odpravnina. Sprejeto.

Gl. tajnik čita pismo odvetnika iz Hostyn, Wyo., kateri zahteva obresti od smrtnine umrlega člana M. Kucarija, ki je bil član dr. št. 11 v Roslyn, Wash., in sicer od dne smrti br. M. Kucarija pa do dneva izplačevanja. Gl. tajnik pojasnjuje celo zadevo in da je tudi iz odvetnika sporočil, da jednota ne plača obresti. Br. Petrovich predlaga, br. Ambrozich podpira, da se pri tem ostane. Sprejeto.

Gl. tajnik poroča o dr. št. 22 in dr. št. 156, katera se pošljali a-sesmentu za jednoto pravočasno, in po pravilih bi morali biti suspendirana. Gl. tajniku se da navodilo da se ravna strogo po pravilih, in sicer po 3. členu, točka 4., katera se glasi:

Društva se suspendirajo sama, če ne pošljejo asesmentu trikrat v enem letu gl. tajniku, tako, da ga gl. tajnik ne prejme najkasneje ob določenem času. Suspendacija v tem slučaju traja mesec dni in gl. izvrševalni odbor določa, kdaj se prične in konča. Društva, ki so suspendirana za kazneni vid višjega razsodišča, morajo vsakej dobili pisмено obvestilo, kdaj se prične in konča suspendacija.

Br. Terbovec predlaga, br. Ambrozich podpira, da se pošlje k dr. št. 156 znega gl. odbornika, kateri naj pregleda knjige in prona-de vzroke pozne pošiljave asesmentu. Sprejeto.

Br. Terbovec predlaga, br. Ambrozich podpira, da se da to uslo-vo, predsedniku, kateri naj u-krene vse potrebna. Sprejeto.

Predsednik zaključil sejo ob 12.15 popoldne.

Vincent Calinar, predsednik.
Paul Berger, zapisnikar.

Društva sejo dne 13. oktobra 1919.

Predsednik otvori popoldnansko sejo točno ob 2 uri. Predsednik se zapiski prve seje in se na predlog br. Ambrozich sprejme.

Bolniski tajnik čita poročilo. Poročilo bolniski tajnik gl. odbora od 1. julija do 1. oktobra 1919. Prostanek v bolniškem skladu od 30. junja

1919. \$13,003.79
Vplačano v bolniški sklad meseca julija 35,156.80
Vplačano v bolniški sklad meseca avgusta 22,018.55
Vplačano v bolniški sklad meseca septembra 21,259.04

Skupaj 401,528.78
Izplačani podpore v mesecu juliju 820,318.04
Izplačani podpore v mesecu avgustu 24323.50
Izplačani podpore v mesecu septembru 11243.50

Skupaj 856985.04

Preostanek snaka z 1. oktobrom 1919 v bolniškem skladu 835,443.14
Nakazanih je bilo 1765 nakaznic.

Porodnih nasrad se je izplačalo v 155 slučajih. Dosedaj je na podpori 24 članov in 1 članica, kateri so bolni nad eno leto. Od teh bolnikov je 13 zavarovanih za \$1.00, sedem za \$2.00 in pet za \$3.00 dnevnih bolniških podpore. Prejeli so v zadnjih treh mesecih 8,123.00 podpore. Kakor je potrebna rezerva v smrtninskem skladu, prav tako je dobro, da imamo nekaj tisočakov pripravljenih za slučaj nareče, ali epidemije kakoršna je bila zadnja influenca. Poleg tega se članstvo ljudi stara in dolžnost jednote boče skrbeti tudi za osirotele člane. Prav radi tega je zadnja konvencija določila, da se letno reservec eden mesečni asesment v bolniški sklad.

Dopisovanje med tajniki, se je nekoliko skrajšalo, vendar so se nekateri tajniki, kateri vprašujejo, zakaj sem odtrgal za 3 dni podpore. Pojasnjeno je bilo, da v Prosveti, da v smislu pravil jednota ne plača za prve tri dni bolezni osebne podpore. Največ dopisovanja povzročajo izpraševanje, zakaj sem odtrgal se en dan, ko mu je društvo odračunava za prve tri dni? Pojasnil sem, da v listu, da se podpora v smislu pravil člen 3, točka 4, nakazuje do dneva zadnjega zdravniškega obiska, a. d. Za tisti dan, ko je bil bolnik zadnikrat pri zdravniku, se ne plača podpora.

Nekateri tajniki se vedno poročajo o porodniških slučajih na navadnih papirju, mosto da bi postali od tajnika izpolnjeni in od predsednika podpisano bolniško nakaznico z redni poroč.

Upam, da se bodo urizadeti tajniki, kakor tudi člani bolj sprinjani s pravili, z čemur se bodo p-hranili tudi čas in denar.

To je moje poročilo.

Na predlog br. Godina se poročilo bolniškega tajnika sprejme.

Br. Berger poroča v zadevi br. Frank Jamnika član dr. št. 16 v Rock Springs, Wyo., kateremu je zdravna podpora. Sprejel predlog br. Godina, da se izplača. Nadalje poroča o članici Teresa Leslie in članici Mary Petrovska od dr. št. 104 v Lorain, O. Na predlog br. Ambrozich se sklepe, da se obema izplača od društva zdravna podpora.

Br. Terbovec poroča: Jaz nisom mnogo poročati. Poletni meseci se po navadi najbolj zdravi in je nekaj naravnega, da se v tem času v plača najmanj bolniške podpore. Bolniška blačina je v dobrem stanju. Tudi splošno blaginja se pove-

lo odločno preostara in pravi, da nima nikdo starih namenov. Br. Petrovich obzavlja br. gl. tajnika, da podtika odbornikom slabe namene. Br. tajnik odgovarja predsedniku, da se nemore odstaviti ne nastavi pomočnice in tajništva brez njegovega dovoljenja.

Br. Godina pravi, da se je gl. tajnik izjavil, da bolniški tajnik nima več, kakor za tri dni dela na tečen. Br. Verderbar izjavlja, da je dela za vse dovolj. Br. Ambrozich vprašuje, kaj boče članstvo reklo, ako ostane vse tako po starem.

Br. gl. tajnik povdarja, da je mnogo dela meseca januarja z računom na države, in ako niso točno izvršeni, bi izgubili državno dovoljenje in on ne prevzame odgovornosti.

Br. Petrovich govori o kritiki radi privatnih poslov gl. tajnika od strani članov. Prizna gl. tajniku pravico, da sme delati druge posle v svojih prostih urah, toda s tem vzajna sum, da dela v gradnih urah.

Br. gl. tajnik izjavlja, da je vedel, da pride do kritike, ker to je narodova bolezen. Ako bi bilo kaj več kupnje, bi se drugo začel, ker mu ni delo pri jednoti sparanirano za vedno.

Br. Terbovec izjavlja, da se strinja z br. Petrovichom, da to v resnici vzhaja sum med člani, da se dela v uradih urah privatna kupnja. Niče pa ne more zabraniti obenem gl. odborniku, da v svojem prostem času po uradnih urah dela kar hoče.

Br. Verderbar predlaga, br. Ambrozich podpira, da se iniciatira predlog ostalim odbornikom, za kršitev sklepa letne seje, s katerim se je odstavilo pomožnega upravnika, ki je bil obenem hišnik, iz razloga, ker br. upravnik ne dobi dovolj pomoči od strani gl. odbornikov. Sprejeto.

Br. Godina poroča, da pri listu "Prosveta" ni posebnih sprememb z naročniki smo približno pri enakem številu. Nekaj naročnikov smo izgubili vsled odhoda listih v stari domovino. Zadnje čase prihaja precej naročil na list za v stari kraj.

Oglasov imamo precej več, kar nam v resnici pomaga kriti stroške pri listu, kateri so zelo narasti zadnji čas. Tiskarna nam je zopet povzela cene 10 procentov pri vseh tiskovinah, tako tudi pri listu. Enako je zvišala tudi poštnina drugega razreda, katera nam stane nad \$200.00 mesečno. Naročniki se pritožujejo vsled nerednega prejemanja listu. Konstantinam, da tega ni kriva uprava lista, niti tiskarna, temveč je kriva pošta, ki je splošno slaba vse povsod. Bil sem že večkrat pri poštni upravi v Chicagu osebno in pisal več pribož na razne poštne urade, od koder so prihajale pritožbe. Posmoči proti temu, ker so menda slabo plačani poštni uslužbeni in vsled tega zanemarjajo liste. Drugih pritožb ni. To je moje poročilo. Končno želim še, da se razpravlja glede odstavljenja pomožnega upravitelja.

Vname se širša diskuzija radi nerednega dostavljanja lista. Br. Godina ponovno dokazuje, da krivda ni pri upravi ne v tiskarni, pač pa na velikih poštah, kjer imajo ogromen promet. Pisal je že parkrat na pošto upravo v Cleveland, O., toda mu ne odgovorje, kar znači, da se čutiljo krivi.

Br. Godina želi zvedeti, kakor boče z pomožnim upravitnikom, kateri je nastavljen le začasno. Br. Petrovich povdarja, da smo že večkrat sklepali zadnje seje, ker se je nazaj sprejelo pomožnega upravnika. Br. Ambrozich je mnenja, da bi mogli il zopet do korenen, glede odstavitve pomoči v uradu. Ako se potrebuje stalnega pomožnega upravnika, stavimo tozadevni predlog in predložimo ga v odobritve ostalim odbornikom. Br. Petrovich je mnenja, da je dobro, da se čita vsa pisma in proteste od članov in društev, tikajoče se odstavljanja potrebe pomoči, da slišimo, kako je mnenje članstva. Br. predsednik čita.

Gl. tajnik omenja radi svojega privatnega biznasa, da lahko dela v svojem prostem času, kar hoče. Večina članov pisem, smatra za golo osebnost. Vpraša, kako člani vedo, da se bi prihranilo \$100.00 na mesec. Kaj pa če bi bilo \$500.00 zaube?

Br. Petrovich ne vidi osehnost o stvari. Članstvo ima pravico kritizirati, in odboru se ni potreba bati nobene kritike ako delajo pravilno. Povdarja, da je bil ta sklep ne-umestna, kajti vzelo se je pomoč lam, kjer je potrebna in prihranilo se ni do sedaj nič. Vpraša gl. tajnika, kje bi nastala škoda ako se odstavi pomočnico?

Gl. tajnik pravi, da je delal pred konvencijo po 12 in se več ur na dan in imel je še tri pomoči poleg tega. Ako gl. odbornika prevzame dela, bi jih smatral za usluž-brance, sicer ne prevzame nobene odgovornosti. Br. Ambrozich je pojasnjeval, da pomočnice se ne sme odstaviti, ker je izučena.

Br. Godina pojasnjuje, da absolutno potrebuje pomočnika in ako ne dobi stalnega pomočnika, je primoran resignirati.

Br. Terbovec povdarja, da je bil kosej ustreljen, ko smo na letni seji glasovali za odstavitev ene pomoči. Druga napaka se je naredila, ko je bil odstavljen pomožni upravnik. Omenja, da se nemore soditi delo na daljano. Delo bi zaoštrajalo brez pomoči pri tajniku.

Br. Verderbar pravi, da mu je žal, ker je toliko delal andas in za svoje zvesto delo delava sedaj plačilo v obliki osebnih napadov in za-naprej je bolje več delat andas. Pravi tudi, da br. Calinar, Berger ne Terbovec ne morejo soditi, koliko je dela. Gl. tajnik vidi o stvari, ako se odstavi zmnožno pomoč, da bi delo zaoštrajalo in glavnega tajnika bi se prikazovalo, kakor da ni zmnožen opravljati svojega dela. Tudi se ga ni nikoli upraskalo katero pomoč se naj odstrani.

Predsednik Calinar pravi, da je na letni seji pripravil odstranitev ene moči zato, ker je bil preprčan, da bi sedaj lahko izahajali brez nje; in da je imel prav, o tem je sedaj uverjen bolj kot kdaj poprej.

Br. Berger pojasnjuje, da delo otroškega oddelka ni tako grozno, da bi ga ne mogla z br. predsednikom izvršiti jednota. Delo pošiljanja tiskovine na društva, bi tudi lahko u-rejevalo.

Br. gl. tajnik vidi v tem, ko želimo odstraniti pomočnice, da se misli njega spodniti. Br. Calinar na

lo odločno preostara in pravi, da nima nikdo starih namenov. Br. Petrovich obzavlja br. gl. tajnika, da podtika odbornikom slabe namene. Br. tajnik odgovarja predsedniku, da se nemore odstaviti ne nastavi pomočnice in tajništva brez njegovega dovoljenja.

Br. Godina pravi, da se je gl. tajnik izjavil, da bolniški tajnik nima več, kakor za tri dni dela na tečen. Br. Verderbar izjavlja, da je dela za vse dovolj. Br. Ambrozich vprašuje, kaj boče članstvo reklo, ako ostane vse tako po starem.

Br. gl. tajnik povdarja, da je mnogo dela meseca januarja z računom na države, in ako niso točno izvršeni, bi izgubili državno dovoljenje in on ne prevzame odgovornosti.

Br. Petrovich govori o kritiki radi privatnih poslov gl. tajnika od strani članov. Prizna gl. tajniku pravico, da sme delati druge posle v svojih prostih urah, toda s tem vzajna sum, da dela v gradnih urah.

Br. gl. tajnik izjavlja, da je vedel, da pride do kritike, ker to je narodova bolezen. Ako bi bilo kaj več kupnje, bi se drugo začel, ker mu ni delo pri jednoti sparanirano za vedno.

Br. Terbovec izjavlja, da se strinja z br. Petrovichom, da to v resnici vzhaja sum med člani, da se dela v uradih urah privatna kupnja. Niče pa ne more zabraniti obenem gl. odborniku, da v svojem prostem času po uradnih urah dela kar hoče.

Br. Verderbar predlaga, br. Ambrozich podpira, da se iniciatira predlog ostalim odbornikom, za kršitev sklepa letne seje, s katerim se je odstavilo pomožnega upravnika, ki je bil obenem hišnik, iz razloga, ker br. upravnik ne dobi dovolj pomoči od strani gl. odbornikov. Sprejeto.

Br. Godina poroča, da pri listu "Prosveta" ni posebnih sprememb z naročniki smo približno pri enakem številu. Nekaj naročnikov smo izgubili vsled odhoda listih v stari domovino. Zadnje čase prihaja precej naročil na list za v stari kraj.

Oglasov imamo precej več, kar nam v resnici pomaga kriti stroške pri listu, kateri so zelo narasti zadnji čas. Tiskarna nam je zopet povzela cene 10 procentov pri vseh tiskovinah, tako tudi pri listu. Enako je zvišala tudi poštnina drugega razreda, katera nam stane nad \$200.00 mesečno. Naročniki se pritožujejo vsled nerednega prejemanja listu. Konstantinam, da tega ni kriva uprava lista, niti tiskarna, temveč je kriva pošta, ki je splošno slaba vse povsod. Bil sem že večkrat pri poštni upravi v Chicagu osebno in pisal več pribož na razne poštne urade, od koder so prihajale pritožbe. Posmoči proti temu, ker so menda slabo plačani poštni uslužbeni in vsled tega zanemarjajo liste. Drugih pritožb ni. To je moje poročilo. Končno želim še, da se razpravlja glede odstavljenja pomožnega upravitelja.

Vname se širša diskuzija radi nerednega dostavljanja lista. Br. Godina ponovno dokazuje, da krivda ni pri upravi ne v tiskarni, pač pa na velikih poštah, kjer imajo ogromen promet. Pisal je že parkrat na pošto upravo v Cleveland, O., toda mu ne odgovorje, kar znači, da se čutiljo krivi.

Br. Godina želi zvedeti, kakor boče z pomožnim upravitnikom, kateri je nastavljen le začasno. Br. Petrovich povdarja, da smo že večkrat sklepali zadnje seje, ker se je nazaj sprejelo pomožnega upravnika. Br. Ambrozich je mnenja, da bi mogli il zopet do korenen, glede odstavitve pomoči v uradu. Ako se potrebuje stalnega pomožnega upravnika, stavimo tozadevni predlog in predložimo ga v odobritve ostalim odbornikom. Br. Petrovich je mnenja, da je dobro, da se čita vsa pisma in proteste od članov in društev, tikajoče se odstavljanja potrebe pomoči, da slišimo, kako je mnenje članstva. Br. predsednik čita.

Gl. tajnik omenja radi svojega privatnega biznasa, da lahko dela v svojem prostem času, kar hoče. Večina članov pisem, smatra za golo osebnost. Vpraša, kako člani vedo, da se bi prihranilo \$100.00 na mesec. Kaj pa če bi bilo \$500.00 zaube?

Br. Petrovich ne vidi osehnost o stvari. Članstvo ima pravico kritizirati, in odboru se ni potreba bati nobene kritike ako delajo pravilno. Povdarja, da je bil ta sklep ne-umestna, kajti vzelo se je pomoč lam, kjer je potrebna in prihranilo se ni do sedaj nič. Vpraša gl. tajnika, kje bi nastala škoda ako se odstavi pomočnico?

Gl. tajnik pravi, da je delal pred konvencijo po 12 in se več ur na dan in imel je še tri pomoči poleg tega. Ako gl. odbornika prevzame dela, bi jih smatral za usluž-brance, sicer ne prevzame nobene odgovornosti. Br. Ambrozich je pojasnjeval, da pomočnice se ne sme odstaviti, ker je izučena.

Br. Godina pojasnjuje, da absolutno potrebuje pomočnika in ako ne dobi stalnega pomočnika, je primoran resignirati.

Br. Terbovec povdarja, da je bil kosej ustreljen, ko smo na letni seji glasovali za odstavitev ene pomoči. Druga napaka se je naredila, ko je bil odstavljen pomožni upravnik. Omenja, da se nemore soditi delo na daljano. Delo bi zaoštrajalo brez pomoči pri tajniku.

Br. Verderbar pravi, da mu je žal, ker je toliko delal andas in za svoje zvesto delo delava sedaj plačilo v obliki osebnih napadov in za-naprej je bolje več delat andas. Pravi tudi, da br. Calinar, Berger ne Terbovec ne morejo soditi, koliko je dela. Gl. tajnik vidi o stvari, ako se odstavi zmnožno pomoč, da bi delo zaoštrajalo in glavnega tajnika bi se prikazovalo, kakor da ni zmnožen opravljati svojega dela. Tudi se ga ni nikoli upraskalo katero pomoč se naj odstrani.

Predsednik Calinar pravi, da je na letni seji pripravil odstranitev ene moči zato, ker je bil preprčan, da bi sedaj lahko izahajali brez nje; in da je imel prav, o tem je sedaj uverjen bolj kot kdaj poprej.

Br. Berger pojasnjuje, da delo otroškega oddelka ni tako grozno, da bi ga ne mogla z br. predsednikom izvršiti jednota. Delo pošiljanja tiskovine na društva, bi tudi lahko u-rejevalo.

Br. gl. tajnik vidi v tem, ko želimo odstraniti pomočnice, da se misli njega spodniti. Br. Calinar na

lo odločno preostara in pravi, da nima nikdo starih namenov. Br. Petrovich obzavlja br. gl. tajnika, da podtika odbornikom slabe namene. Br. tajnik odgovarja predsedniku, da se nemore odstaviti ne nastavi pomočnice in tajništva brez njegovega dovoljenja.

Br. Godina pravi, da se je gl. tajnik izjavil, da bolniški tajnik nima več, kakor za tri dni dela na tečen. Br. Verderbar izjavlja, da je dela za vse dovolj. Br. Ambrozich vprašuje, kaj boče članstvo reklo, ako ostane vse tako po starem.

Br. gl. tajnik povdarja, da je mnogo dela meseca januarja z računom na države, in ako niso točno izvršeni, bi izgubili državno dovoljenje in on ne prevzame odgovornosti.

Br. Petrovich govori o kritiki radi privatnih poslov gl. tajnika od strani članov. Prizna gl. tajniku pravico, da sme delati druge posle v svojih prostih urah, toda s tem vzajna sum, da dela v gradnih urah.

Br. gl. tajnik izjavlja, da je vedel, da pride do kritike, ker to je narodova bolezen. Ako bi bilo kaj več kupnje, bi se drugo začel, ker mu ni delo pri jednoti sparanirano za vedno.

Br. Terbovec izjavlja, da se strinja z br. Petrovichom, da to v resnici vzhaja sum med člani, da se dela v uradih urah privatna kupnja. Niče pa ne more zabraniti obenem gl. odborniku, da v svojem prostem času po uradnih urah dela kar hoče.

Br. Verderbar predlaga, br. Ambrozich podpira, da se iniciatira predlog ostalim odbornikom, za kršitev sklepa letne seje, s katerim se je odstavilo pomožnega upravnika, ki je bil obenem hišnik, iz razloga, ker br. upravnik ne dobi dovolj pomoči od strani gl. odbornikov. Sprejeto.

Br. Godina poroča, da pri listu "Prosveta" ni posebnih sprememb z naročniki smo približno pri enakem številu. Nekaj naročnikov smo izgubili vsled odhoda listih v stari domovino. Zadnje čase prihaja precej naročil na list za v stari kraj.

Oglasov imamo precej več, kar nam v resnici pomaga kriti stroške pri listu, kateri so zelo narasti zadnji čas. Tiskarna nam je zopet povzela cene 10 procentov pri vseh tiskovinah, tako tudi pri listu. Enako je zvišala tudi poštnina drugega razreda, katera nam stane nad \$200.00 mesečno. Naročniki se pritožujejo vsled nerednega prejemanja listu. Konstantinam, da tega ni kriva uprava lista, niti tiskarna, temveč je kriva pošta, ki je splošno slaba vse povsod. Bil sem že večkrat pri poštni upravi v Chicagu osebno in pisal več pribož na razne poštne urade, od koder so prihajale pritožbe. Posmoči proti temu, ker so menda slabo plačani poštni uslužbeni in vsled tega zanemarjajo liste. Drugih pritožb ni. To je moje poročilo. Končno želim še, da se razpravlja glede odstavljenja pomožnega upravitelja.

Vname se širša diskuzija radi nerednega dostavljanja lista. Br. Godina ponovno dokazuje, da krivda ni pri upravi ne v tiskarni, pač pa na velikih poštah, kjer imajo ogromen promet. Pisal je že parkrat na pošto upravo v Cleveland, O., toda mu ne odgovorje, kar znači, da se čutiljo krivi.

Br. Godina želi zvedeti, kakor boče z pomožnim upravitnikom, kateri je nastavljen le začasno. Br. Petrovich povdarja, da smo že večkrat sklepali zadnje seje, ker se je nazaj sprejelo pomožnega upravnika. Br. Ambrozich je mnenja, da bi mogli il zopet do korenen, glede odstavitve pomoči v uradu. Ako se potrebuje stalnega pomožnega upravnika, stavimo tozadevni predlog in predložimo ga v odobritve ostalim odbornikom. Br. Petrovich je mnenja, da je dobro, da se čita vsa pisma in proteste od članov in društev, tikajoče se odstavljanja potrebe pomoči, da slišimo, kako je mnenje članstva. Br. predsednik čita.

Gl. tajnik omenja radi svojega privatnega biznasa, da lahko dela v svojem prostem času, kar hoče. Večina članov pisem, smatra za golo osebnost. Vpraša, kako člani vedo,

Piše GREGOR KOROBAC
pl. GAJŽLA.

Gotovo ste že videli jezovitega otroka, kadar je na višku razburjenja: zmanjka mu sape, zija in zija, a glasu ne more dati od sebe nikakega za nekaj trenutkov. Ko pride zopet k sapi, zadere se na vse grlo in vpije, dokler ne omaga. Tako se je godilo našim "prijateljem" koncem meseca kimoveca in začetkom kozopra. Videli so tisoče glav broječo vrsto navdušenih jugoslovanskih republikancev korakati po clevelandskih ulicah, videli so rdeče-belo-modro oblečene republikanke, gospe in gospodične v senca slovenskih in zvezdnatih zastav, čuli so odmevati glasno našo godbo po enem najlepših delov mesta, videli so vzoren red in splošno navdušenje, čuli so krasen pozdravni govor mestnega župana in divno petje naših slovenskih zborov, videli so zastopnike, videli so vrsto slovensko-ameriških vojakov, pod vodstvom slovenskega poročnika F. Lausheeta, videli so, kako je bilo republikanom naklonjeno nebo s krasnimi jesenskimi dnevi, mestne oblasti z gentlemensko uslužnostjo (to kljub neketim denuncijam), in mestno časopisje z izredno pozornostjo. Vse to in še mnogo drugega so videli in slišali naši "prijatelji" in zijali so in zija-li, glasu pa ni bilo od njih. Se-le ko so nekoliko k sapi prišli, začul se je glasen uaaa, uaaa od vseh strani; sledil je jok, kot ga še ni bilo v kraljevaškem Izraelu. Med najbolj neotlačljive pa glave spada seveda neizogibni naš Falotič, ki se je nameraval svoječasnno s parom očetovih juncev pripeljati v Ameriko, pa so mu mrhe zbežjale, kar ga je tako užalilo da si je šel za en čas sree hladiti v "kloster" v Gradiški, kjer je študiral rietologijo na državne stroške. Danes rešuje omejno Slovenec v clevelandski Ribnici. Pomaga mu Hudičev student iz Blok, ki je zdelal vse črne šole in je poleg tega podo-doval vse kravmešetarke zmožnosti svojih prednikov. Ker so krave v Ameriki predrage in pre-pametne, mešetarji z brunnimi dušicami in dela baže imenitne kup-čije. Radi velikih zaslug za svoj žep, ga hvalečni narod zove veliki mojster Rasputin. — S tretjim zvončkom binglja naš vseameriški žurnalist Zvonko. On je že za-vijal oči za Avemico, v Narodu je lomil kopja in flifefaje za Frane Jožefa in "premililo" Avstrijo, reševal slovenstvo med milwauski-mi Tevtoni, proglasil Gorenjske Navice za list najvišjega literar-nega stališča, ker životarijo naj-vižje gori na severu, preganjal je sveto Familijo skoro po vseh več-jih ameriških mestih in ji pone-kod še za board ni plačal, fajtal je kraljevaše, širil sokolstvo in svobodno misel, v Svobodni je hrustal papeže in njihove ljubice, kar brez popra in soli, zdaj pa o-bira republikance, se drsa po ko-lenih v katedrali slovensko-ame-riškega Rima in brani sveto vero v najstarejšem katoliškem žurna-lu. Vidite, to je mož, kot ga ni v devetih farah! Kremenit značaj, trden in neupogljiv, samó kolena se-mu tresejo. Avstrijak, narod-njak, lingvist, nič, pisatelj, repu-blikanec, nič, svobodomislec, brezverec, zopet nič, praktičen katoličan in branitelj svete vere, vse v eni osebi: divino se ti kla-njamo se in krivimo, Zvonko naš dični Maedehen fuer Alles!

solučne rože in osat, pa se naredi taka menestra, kot sam tajfel. Meni je tehnika tako dobro, da me imajo zdaj solne rože devet-krat rajše. Jaz pa rebel! Takoj sem slekli rokavice in odtrgal planko od Ongayega feuca. Člo-vek se mora ravnati po razme-rah. Pamietnemu arabskemu ko-njiču zadostuje žvižg ali prijazna beseda, za osla judejskih pušev pa je gorjača in pasji bič edini jezik, ki ga razume. Prav gotovo sorodnika gentlemenov, ki se gun-čajjo po afriških pragozdih, ne bo-sta odrekla, če ju za protiuslugo povabim tuintam na špižo, skuha-no po njunem lastnem receptu. Morda bo malo več paprike, pa to ne škodi; "špaga" je itak draga v Clevelandu, zdaj v času dvojne prohibicije. Dolgan nič kaj rad ne ostanem; verujem tudi v enako merico in kvaliteto, kadar dolgo-ve povračam. Bonbone za bonbo-ne, fige za fige! Bog vama požeg-naj, da bi kaj zaleglo! Ako ne bo dovolj, pridita pa še po eno porejlo!

Kakor je bil njega dni vročnik steber Kranjske dežele, tako je za clevelandsko Ribnico in Žužem-berk pečen kruh in grozdna župa. Da je kontra tuintam tudi s "špa-go" prevezana, razume se samo ob sebi. Tudi kofe s peteršiljem je priljubljena delikatesa, posebno ob treh zjutraj, ko se slavno-stni banket spremeni v samoodlo-čevanje razposajenega krokanja. Čul sem praviti, da je v Clevelan-du lušno samo dvakrat na teden, to je v soboto in nedeljo, ampak nam je bilo vseh sedem dni in še čez. Kako bi tudi ne! Dasi sta tažalostni soldat in njegov part-ner polivala mojo malenkost in solne rože z gnojilco in umaza-no kofedro, se nas nič ni prijelo Nimfe, solne rože, krizanteme in žarne krizanteme in žarne vrt-nice, dihaajo običajno sladkost in milino: ene še napol v popji, druge v polnem razvoju svojih mičnosti. En sam sladek pogled in dim smrdljivih bomb, ki jih je metal tažalosten soldat, se je razkadi. Žalostni žurnalist je morda upal, da se bom jezil in pridušal, da se bodo utrinjale zvezde in pisale repatice po ne-bu, ali pa, da se ogrnem v kame-ljo kožo, prepašem s štrikom in grem koblice lovit vpuščavo in nikdar več ne pogledam nobene solne rože, pa naj se bele čip-ke še tako nagajivo približujejo visokim čevljičkom in naj bo ko-čemaška še tako globoko izreza-na. Ne boš, Jaka! Lahko pride cel bataljon žalostnih soldatov (ba-sonet-auf), pa me ne pripravljaj tega.

Kakor v tistih sedmih egiptov-skih rodovitnih letih, nabral sem se vseh mogočih blagodarov na solninih bregovih Erie jezera. Srkal sem krasoto, pil milino kot jezero globokih oči in spravil v šparovec tisoč in tisoč prijaznih, ljubezljivih, prijateljskih, priz-načljivih, razposajenih, nagajivih in veselih nasmehov in smehlja-jev. Kamor sem se obrnil, povod so me pozdravljali. Jaz sem jih pa previdno spravil za sedem lačnih let, oziroma za sedem pu-stih zimskih mesecev. Najmanj za dve kvatri mora biti smeha v zalogi, pa če živim med sanimi jesiharji! Ko poide zaloga, cve-tete bodo že zopet žarne rože in duhteče akacije in podal se bom zopet kam med prijazne in gosto-ljubne rojake, kot so n. pr. clevel-landski, nasrkam se smehljajev, napijem se milne nebeskih oči in nazobljem polj... pat! najboljš-še je, da končam, sicer bi res mor-da kaj zagovoril! Gajžla.

RAD BI IZVEDEL,

kje se nahaja moj prijatelj John Mare, doma je iz Gornje Vrhopolje pri St. Jerneju, na Dolenjskem. Bila sva skupaj leta 1909 v Sha-ron, Pa. in potem pa ne vem, kam je šel in kje se nahaja. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za nje-gove nastov, da mi ga naznam za kar se že naprej zahvalim, ako bode pa sam čital ta oglas, naj se mi prijavi na moj naslov: Joe Ferkol, R. F. D. 2, Bon Air, Johnstown, Pa.

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Šepne in stenske ure, pretane in medaljonske vsih Slov. Jednot in Zvez, broške, zapustnice, diamantne pretane in lavalirje, verišice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge zlatarne po niski ceni.

Podružnica

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč, slovenskih in drugih. Prodajamo na lahke me-sečne odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

SRAJCE Velika zaloga

možnih srajc \$1.99 do \$3.99

Svilene srajce \$2.59 do \$9.50

Predno kaj kupite, oglejte si našo trgovino.

OBLEKE.

Izdelujemo možke obleke po meri in po najnovejšem kroju, vedno nizke cene pri nas.

V zalogi imamo tudi obleke za dečke najnovejše mode, trpežno blago.

Klobuki najnovejši črni, sivi, zeleni in ružjavi, po \$3.00—\$8.50, \$4.00, \$4.50, \$5.00, \$6.50, \$6.60.

Belaj & Močnik 6205 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

POŽORI!

JUGOSLOVANI V CHISHOLM-U IN DRUŽIH MESTIH MESABA RANGE.

S tem vam naznanjamo, da nam je zopet mogoče pošiljati denar v vse kraje Jugoslovanskih držav. Denar pošiljamo po najnižji ceni ter tudi jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se toplo priporočamo za hranilne vloge od katerih plačamo po 3% obresti in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom in vse vaše vloge so pri nas absolutno varne. Za vsa pojasnila pišite nam v slovenščini.

Točnost, varnost in poštežba je naše gealo.

MINERS STATE BANK, CHISHOLM, MINN.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani si vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verišice, privrsko, pretane, špi, kakor tudi šenske ure, verišice, zapustnice, rožnate ure, lavalirje, ubane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantiram da bodejo naj bolj prečeni in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi pretane, privrsko, broške, legje itd. rusiških Jednot in Zvez. Vsek kos robe je predan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,

Chl. Sov. mast Bldg. (Room 605) CHICAGO, ILLINOIS.

Imam v zalogi nove kranjske in nemške harmonike, trivrtne, dvoiglane, s ravnim okva-nim držajem, delane ustančno po LUBASOVEM NAČINU; kupujem in prodajam tudi stare še rahljene harmonike, kakernagakoli izdelka, kakor tudi nove mehove, kovčge itd.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place,

BROOKLYN, N. Y.

POSOJUMO DENAR

na prvo vknjižbo do 75% vrednosti, 1% na mesečna izplačila, ali regularno po 6% interes.

DAN L. FABSONS

First Nat'l Bldg., Johnstown, Pa.

(Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na Stephen Zabriz, Park Hill, Pa.)

Trgovci s vsakovrstno slatnino se priporočajo vsem slovenskim rojakom dobra in točna poštežba. Pišite v vašem jeziku. Naslov je:

M. POGORELC,

7 W. Madison St.,

Room 605

CHICAGO, ILL.

Pošiljamo denar v vse kraje Jugoslavije, Češko-Slovaško in Polako državo. Oglasite se pri nas za pojasnila glede cen predno pošljete denar.

Sprejemamo tudi hranilne vloge in na čekovni račun. Posredujemo tudi s hranilnicami v stari domovini. Vse pošiljatev jamčimo za točno izplačitev v polni meri vrednosti.

Naša Banka je pod državnim nadzorstvom "Chicago Clearing House" ustanovljenim od vlade Združenih držav vlaganje poitnih prihrankov.

AMERICAN STATE BANK

1825 Blue Island Ave., vogal Loomis St., Chicago, Ill.

J. F. STEPINA, predsednik.

Edna Slovenska Tvrdba

čistave, rogulje, snakc, kape, počate, in vse potrebščine za družin. in jed. Dalo prvo vrsto. Cene nizke. Slovensko ceniko pošljemo ustno. F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2145-49-51 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine na druktivo in trgovca. "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon,

6920 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.

Cenjenim rojakom širom Združenih držav, hot izučen in stari mojster v stroki rezalnice in brivnega orožja, da brusim britve, škarje, ter sploh vse kar važe in kosil. V zalogi imam nova britve, škarje, brivne stroje, (Safety Razors), ter sploh vse brivno pripravo. Ker ne raspošiljam cenikov, naznanjem rojakom, da prodajam jamčene britve od \$2 naprej do \$10. Pozor! Za lovec imam v zalogi puške, popraviljam puške in zamokrese. Pri naročilih na smete pozabiti priložiti vaš natančen naslov. Za natančnejše podatke se obrnite na zgoraj označeni naslov: Še vam priporočam edini Slovenec v tem poslu.

ZADEVE V STAREM KRAJU

bodo treba sedaj vrediti. Potrebovali boste pooblastila, potrdila, obveznice, izbrice in rane druge notarsko potrjene listine. Za vse take stvari se vedno obrnite do mene, kajti moja praktična skušnja vam jamči dobro delo. Pazite pred ljudmi, kateri le prože na vaš žep. Vsa pojasnila glede potovanja v stare domovine dajem brezplačno.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,

Mer. sobe 102 Bakewel Bldg. — Corner Diamond and Grand St., PITTSBURGH, PA. (Ravno nasproti korti House.)

PRODAJEMO NA MALO IN DEBELO PURITAN MALT EXTRACT IN HMELJ

iz katerega si lahko vsak naredi doma najboljšo pivo. Kdor naroči več blaga ob enem, damo popusta. Za 6 galonov stane brez pošt-nine \$1.50. Naročnine za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z vsako naročnino pošljemo potrebna navodila. Z naročnino vred pošljite money order, bančni ček ali draft. Vse pošiljatev se naj naslovijo na:

M. Mladič, J. Verderbar Co., 2603 So. Lawndale Av. Chicago, Ill. (uninc.) Iščemo zastopnika.

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sprejema Tefbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PASOŠE); listine dolgovne tulaj in v starem kraju; izvršuje VSA v Notarsko stroko spadajoča dela. Še polnih 10 let v istem mestu.

Pošiljam denar v staro domovino po dnevni ceni. Sem v zvezi z najboljšimi bankami in jamčim za vsako pošiljatev.

Prodajam tudi parobrodne listke (šifkarte).

Joseph Tratnik

268 — 1st Avenue, Milwaukee, Wis.